

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schriftleitung u. Verlag: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4.80, halbjährlich RM 2.40, vierteljährlich RM 1.20

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 22. November 1941

Nr. 35

Nove napadalne operacije v teku

Važno pristanišče Kerč na polotoku Krim zavzeto - Sevastopol pred padcem - Nad 100.000 sovjetov na Krimu ujetih - Uspešni letalski napadi na sovjetske vojne cilje - T o č a b o m b na umikajoče se sovjetske edinice

Pretekli četrtek so stale nemške čete v napadalnih pozicijah pred važnim krimskim pristaniščem Kerč. Še istega dne so zavzele močne obalske utrdbe južno od Kerča. Po poročilu z dne 13. t. m. so močni odredi nemškega bojnega letalstva napadli v Sevastopolu luki ter v morški cesti pri Kerču kakor tudi pred severovzhodno obalo Črnega morja celo vrsto sovjetskih ladij. Tri križarke, neki rušilec in pet trgovskih ladij je bilo z bombami težko poškodovanih. V luki Kerč so bombe povzročile velika razdejanja.

Tudi na ostalih delih vzhodne fronte so se izcimili iz lokalnih operacij nadaljni uspehi nemške vojske. Težke baterije suhozemne vojske so uspešno obstreljevale važne cilje v Leningradu in Kronstadtu. Letalstvo je z uspehom bombardiralo Leningrad in Moskvo.

Kakor je razvidno iz poročila z dne 14. t. m., je nemška artilerija na predvečer izdalno bombardirala mesto in pristanišče Kerč. Pri Sevastopolu so bile obalne baterije sovjetov tako uničujoče zadete z nemškimi letalskimi bombami, da so morale utihniti. Bombe so povzročile tudi na neklih vojaških napravah velika razdejanja, obenem sta bili poškodovani dve trgovski ladiji. Letalstvo je napadlo s točo bomb umikajoče se sovjetske čete. Pri tem sta bila potopljena dva transportnika s skupno 5000 tonami.

V borbi za Sevastopol je uspelo nemškim četam po poročilu z dne 16. t. m. zavzeti zelo močno izgrajeno in krčevito branjeno utrdbo. Letalstvo je podprlo boje za Sevastopol in Kerč z uspešnimi napadi na utrdbe, ladje in pristaniške naprave. Neka sovjetska topničarka in dva transportnika sta dobila težke bombne poškodbe.

Kakor je bilo dne 17. t. m. sporočeno s posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva, so nemške in romunske čete dan poprej po težkih bojih zavzele pristaniško mesto Kerč.

S tem je prišel ves vzhodni del polotoka Krim popolnoma v nemške roke. V prodornih in zasledovalnih bojih na Krimu je bilo ujetih po takratnem stanju 101.600 mož. Sovražnik je imel pri tem zelo težke izgube v bojih na suhem, prav tako pa tudi pri poskusih rešitve na morški cesti pri Kerču.

Močni odredi nemškega bojnega letalstva, podprti od lovskih odredov, so v prostoru okrog Moskve in Vologde uspešno napadali zbirališča Sovjetov, transportne kolone, vzletišča in železnice.

Na Krimu so medtem nadaljevali odredi nemškega letalstva ter strmoglavci svoje uničujoče udarce proti utrdbam in pristaniškim napravam mesta Sevastopol. Pri tem je bil nek velik transportnik potopljen. Neki rušilec in neka trgovska ladja sta bila poškodovana.

V kotlini reke Donec so nemške čete po izboljšanju vremena in cestnih razmer nadaljevale svoje operacije. Sovražnika, ki se je mestoma žilavo branil, so vrgli iz dobro utrjenih pozicij.

V teku teh operacij se je izvršila zasedba novih delov tega industrijskega področja. Napadalne operacije nemških čet so bile tako sunkovite, da so zavzele več tovornih vlakov s podkurjenimi lokomotivami.

Bojna letala nemškega letalstva so na visokem severu uničila taborišča barak vzhodno od zaliva Kandalača. Nočni napadi nemškega letalstva so veljali Moskvi in Leningradu ter raznim vzletiščem v področju Vologde.

Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva z dne 19. t. m. je prineslo zanimivo vest, da so na vsej vzhodni fronti v teku nove in uspešne napadalne akcije. V bojih zadnjih treh dni je bilo ujetih 10.000 mož in uničenih 171 tankov.

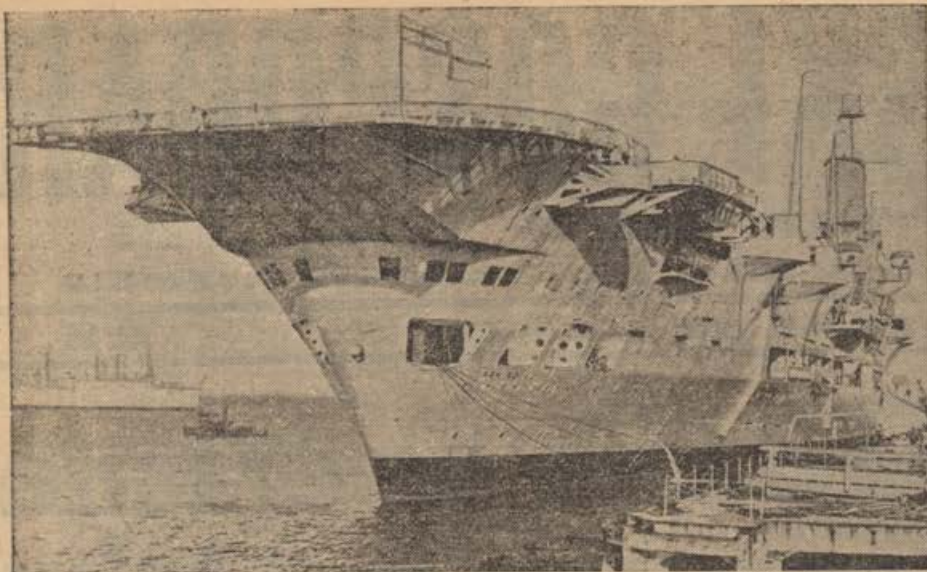
Vsled letalskih napadov na trdnjavo Sevastopol so nastale v ladjedelnih in v municijskih skladiščih velike eksplozije. V pristanišču je bil nek velik transportnik težko poškodovan. V noči na 19. t. m. so nemška bojna letala bombardirala Moskvo in Leningrad ter sovražnikove zveze z zaledjem na srednjem delu fronte.

Težke izgube boljševiškega letalstva

Sovjeti so izgubili od 1. oktobra do 8. novembra 2174 letal

Kakor posnemamo iz poročila nemškega vrhovnega poveljstva, je zabeležilo nemško letalstvo v bojih s sovjetskim letalstvom velike uspehe. V času od 1. oktobra do 8. novembra so izgubili boljševiki skupno 2174 letal. 1293 jih je bilo sestreljenih v zračnih borbah, dočim jih je 412 zbila protiletalska artilerija. Ostanek je bil uničen na tleh. V istem času je nemško letalstvo na vzhodni fronti izgubilo 183 lastnih letal.

V času od 9. do 15. novembra so izgubili Sovjeti 232 letal. 122 jih je bilo sestreljenih v zračnih borbah, 44 pa potom protiletalske artilerije. Ostanek je bil uničen na tleh. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 24 lastnih letal.

(Weltbild-Archiv)

Der britische Flugzeugträger »Ark Royal« versenkt. Der 22.600 Tonnen große britische Flugzeugträger »Ark Royal«, der durch zwei Unterseeboote unter Führung der Kapitanleutnante Reschke und Guggenberger im westlichen Mittelmeer versenkt wurde.

Dejstva govorijo

Spodnja Štajerska je v aprilu z veselim koprnenjem dočkala Führerjeve vojake in s tem osvoboditev izpod triindvajsetletne balkanizacije. Ljudstvo je v preteklih dveh desetletjih okusilo vso grenkobo gmotnega in socialnega propadanja, ki je koristilo le nekaterim političnim voditeljem prejšnje dobe, zlasti pa nekaterim industrijalcem, znanim izkoriščevalcem zaščitnih carin. Globoko si je oddahnila Spodnja Štajerska in veselo je šla na delo, ki ji je bilo ukazano v novih razmerah. Prav dobro smo si zapomnili besede, ki jih je 14. aprila naslovil v Marburgu Gauleiter in Reichsstatthalter na vse Spodnještajerce, češ, da bo spričo vojne, ki zahteva skupno moč vsega nemškega naroda, morala tudi Spodnja Štajerska krepko zagrabit za delo. Dobro smo vedeli in znali, da bo treba zlasti v prehranjevalni politiki doprinesti marsikatero žrtev za skupni blagor ožje domovine kakor tudi celokupnega Reicha.

Spodnja Štajerska se je izkazala vredna zaupanja, ki so ga vanjo stavili Führerjevi možje v civilni upravi naše lepe dežele. Kmalu bo poteklo sedem mesecev nove uprave, ki je prinesla ljudstvu celo vrsto koristnih reform. Pomisliti je treba, kaj je storila nova uprava samo na polju zboljšanja kmetijske produkcije. Pod bivšim jugoslovanskim režimom so delali samo načrte in v najboljšem slučaju so še postavili iz reklamnih razlogov kako sadno sušilnico, da bi na ta način vsaj nekako opravičili svoj obstanek. Ogromno delo je bilo opravljeno tudi na socialnem polju, zlasti glede skrbstva za zdravje do-

jenčkov in dece sploh. Kar je bilo v zadnjem pol letu opravljenega socialnega in skrbstvenega dela, si je težko predstaviti. Nova nacionalsocialistična uprava se ni plašila ne truda in ne stroškov, pač pa je storila vse, kar je ljudstvu v korist. Ljudstvo je to skrb uprave za javni blagor dobro razumelo. Ceste, ki so bile v nekdanji Jugoslaviji skozi več let samo na papirju, so vidoma dobile gladko površino in tako je bil doprinešen sijajen dokaz velike skrbi Reicha za osvobojeno Spodnjo Štajersko.

(PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Leßmann)

Deutscher Nachrichtensoldat auf Störungs-suche

Naša ožja domovina se je Führerju in Reichu s svojimi skromnimi močmi oddolžila, kakor je vedela in znala. Ne samo na ta način, da se je z ogromno večino vpisala v organizacijo Steirischer Heimatbund. Fantje in možje danes že veselo korakajo v vrstah obrambnega moštva, ki služi kot svetovno-nazorna priprava za bodoče naloge. Po naših vaseh in trgih se razlegajo nove pesmi, jezikovni tečajji prenapolnjeni z ljudmi, ki se hočejo čimprej naučiti nemščine. Boljšega dokaza svoje dobre volje pač Spodnja Štajerska ni mogla doprinesti. In kljub temu je bilo še možno nadaljnje stopnjevanje te vesele pripravljenosti, ki se je zlasti sijajno izkazala o priliki cestnih zbirk za zimsko pomoč, prav tako pa tudi ob nedeljah tihega darovanja za to veliko socialno akcijo nemškega naroda. Svote, ki so se nabrale po Spodnjem Štajerskem, so zgovoren dokaz, da se Spodnja Štajerska zaveda svoje velike odgovornosti napram Führerju in Reichu. Uspehi, ki so bili doseženi v dosedanem obnovitvenem delu, so pokazali, da je Spodnja Štajerska tudi vredna zaupanja vseh merodajnih činiteljev.

Vojna še ni končana, zato stavi ta vojna vsem državljanom Velike Nemčije posebne naloge, katerih se moramo oprijemati z vso odločnostjo, pa tudi z globoko vero do končne zmage, katere nam ne bo nikdo na svetu več iztrgal iz rok. Meščana kakor tudi deželana tlačijo, zlasti sedaj v zimi, velike in male skrbi. Vedno pa moramo pri tem misliti na našo hrabro vojsko, ki se bori ne samo za boljšo bodočnost Nemčije, temveč sploh za preureditev nastajajoče Nove Evrope. Vzglede nam bodi Adolf Hitler sam, ki ne pozna skoro nikakega odmora, ker mu lebdi pred očmi samo eno: zmaga in bodoče blagostanje nemškega naroda. Vsi smo poklicani, da ga v tem delu podpremo po svojih močeh. To bomo storili tem lažje, ker se zavedamo vzvišene in lepe vloge, ki jo ima igrati Spodnja Štajerska v vencu osvobojenih pokrajin. Krepitev notranje fronte je naša prva in častna naloga! Sovražniki novega reda morajo prej ali slej spoznati, da stoji Spodnja Štajerska zvesto in neomajno za Führerjem in Reichom. Ta zaveza nam daje notranjo moč za obvladovanje vseh težkoč, ki se nam utegnejo tu in tam zoperstaviti na delovnih poteh. Ako bomo vsi do zadnjega v tem duhu izpolnjevali svoje dolžnosti, smo lahko prepričani, da smo položili dobre temelje za srečno bodočnost.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercev je**

„Heil Hitler!“

Generaloberst Ernst Udet mrtev

Tragična smrt nemškega letalskega heroja

Iz Berlina poročajo: Generalfliegermeister Generaloberst Ernst Udet se je v ponedeljek, 17. t. m., pri preizkušnji nekega novega orožja tako težko ponesrečil, da je pri prevozu umrl na zadobljenih poškodbah. Führer je naročil za pokojnika, ki je v večstem izpolnjevanju svojih dolžnosti tako tragično preminul, pogreb na državne stroške. V znak priznanja njegovih velikih storitev v svetovni vojni — Udet je v letalskih bojih uničil 62 nasprotnikov — in njegovih velikih zaslug za organizacijo nemškega letalstva je Führer odredil, da bo odslej nosilo letalsko brodogradilno ime Generaloberst Ernst Udet.

Generaloberst Ernst Udet — njegovo življenje je bilo do konca posvečeno aviaciji — se je rodil 26. aprila 1896 v Frankfurtu (Main) kot sin inženjerja. Že kot mladenič se je bavil z letalskimi poskusi. V svetovni vojni se je udeleževal bojev od 1. 1914 do 1918. Že 1. 1915 je prišel Udet k takrat mlademu nemškemu letalstvu, in sicer kot lovski pilot. Ko tak je pokazal zelo kmalu svoje velike letalske in bojne sposobnosti. Komaj 23 let stari Udet je v svetovni vojni sestrelil v zraku 62 sovražnih letal ter je na ta način postal eden izmed najbolj zmagovitih lovcev

svetovne vojne sploh. V domovino se je vrnil iz svetovne vojne nepoškodovan.

Pa tudi v poznejših burnih in turobnih letih je ostal Udet zvest letalstvu. Ko je Reichsmarschall Hermann Göring polagal temelje novemu letalstvu, je bil Udet njegov zvesti oproda. Kot polkovnik je bil Udet najprej šef tehniškega urada. 1. aprila 1938 je bil povišan za Generalleutnanta. Februarja 1939 je postal Generalfliegermeister. V tem svojstvu je bil nadzornik za gradnjo in izpopolnjevanje letal. Po zmagi na Poljskem in na zapadu je prejel Udet, ki je medtem 1. aprila 1940 že postal general letalcev, Viteški križ Železnega križca. V takratnem vojnem poročilu je bilo izrecno naglašeno: »General Udet je skoval letalstvu orožje, ki je bilo v vojnem pohodu odločilnega pomena«. 19. julija 1940 je Udet postal Generaloberst. Po vseh teh ogromnih uspehih pa Udet ni miroval. Kot Generalfliegermeister je neumorno izpopolnjeval nemško letalsko orožje. Pravkar je preizkušal novo orožje. Sredi dela ga je zalotila smrt, in Udet je umrl kakor pravi vojak. Ves nemški narod stoji danes v ponosni žalosti pred odrom velikega junaka, ki bo za vse čase živel v spominu svojega naroda.

Na sličen način je posegel tudi zunanji minister Cordell Hull v glasovanje s tem, da je pisal voditelju demokratov pismo, v katerem omenja, da je sprememba zakona o nevtralnosti nujna v zvezi z varnostjo Zedinjenih držav. Amerika — tako je pisal Hull — mora imeti možnost in svobodo oborožitve svojih trgovskih ladij in njih pošiljanja narodom, ki se »zoperstavljajo zavojevalec sveta«.

Glasovanje o spremembi zakona o nevtralnosti je bilo za ameriško ljudstvo izredne važnosti. To glasovanje pa se je izvršilo v znamenju krave kupčije med ameriško plutokracijo in med židovstvom. Naj Roosevelt še tako triumfira, glasovanje samo je pokazalo, da nima ljudstva popolnoma na svoji strani. Požidovljena »demokracija« Novega sveta se je z glasovanjem o spremembi zakona o nevtralnosti popolnoma razgalila. Njene intimne vezi z židovstvom in z ameriško bankokracijo so danes izven dvoma. Mašinerija ameriškega »parlamentarizma« je danes samo še koprena, za katero se izživlja besno sovraštvo proti zmagoviti, pod vodstvom Nemčije stoječi Evropi.

KERČ

Mesto in morska luka Kerč, ki so ga zavzele nemške čete, leži na vzhodni obali polotoka Krim ob zavarovanem morskem zalivu in na vznožju neke gore. Mesto šteje 100.000 prebivalcev ter predstavlja nekakšno glavno mesto istoimenskega revirja železne rude, ki je šele v povelju. Po cenitvah sovjetskih strokovnjakov se nahajajo v rudninskem področju Kerča nahajališča železne rude, ki bodo omogočila pridobitev od 2,7—3,5 milijard ton. Leta 1938 so je pa Sovjeti nakopali samo 850.000 ton. Svoje železarne ima ta revir v Mariupolu in Taganrogu, ki

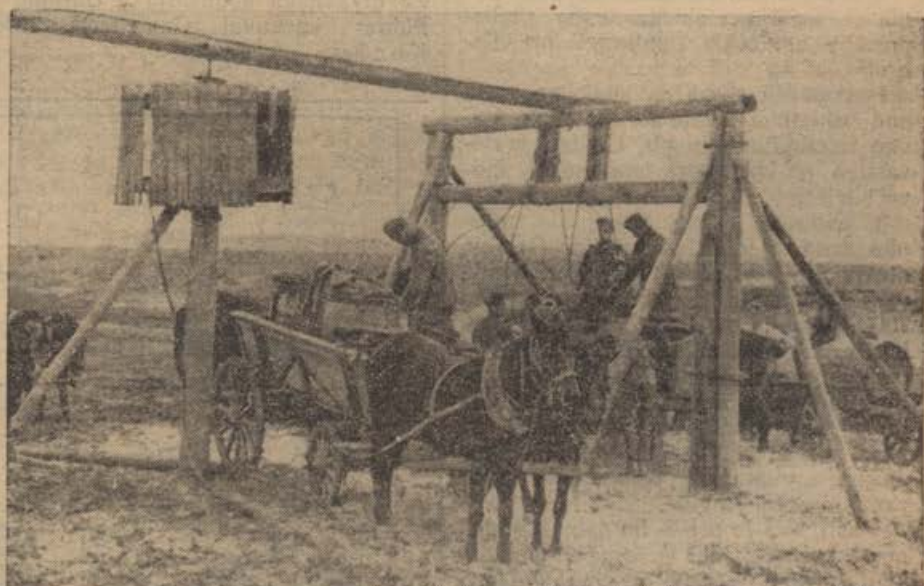
Rooseveltova „zmaga“

Reprezentančna zbornica je komaj z 18 glasovi večine odpravila zadnji ostanek zakona o nevtralnosti - Nesramen pritisk na opozicijo

Prejšnji teden se je bavila ameriška reprezentančna zbornica s predlogom prezidenta Roosevelta o likvidaciji zakona o ameriški nevtralnosti. Borba za glasovanje je bila zelo dramatična, ker je hotel Roosevelt za vsako ceno izsiliti odločitev, ki mu omogoča nadaljevanje njegove vojne politike. Komaj 18 glasov večine je dobil Rooseveltov predlog pri glasovanju, kar je odgovarjalo jedva polovici vseh članov ameriškega parlamenta. »Večina« je bila torej zelo pičla, tem večje je bilo veselje židovskih vojnih hujskačev. Roosevelt in njegov zunanji minister Hull sta izvajala na reprezentančno zbornico nedopustljiv in nesramen pritisk, obenem pa sta razbičala s prefrgano propagando vse politične strasti.

Višek Rooseveltove nesramnosti pa je bilo tik pred usodnim glasovanjem neko pismo, ki ga je poslal prezident iz Bele hiše speakerju (govorniku) reprezentančne hiše. Speaker je Rooseveltovo pismo prečital navzočim poslancem. V pismu je izjavil Roosevelt, da bi utegnili odklonitev njegovega predloga ožunačiti »Nemčijo in druge napadalce v njegovih agresivnih ukrepih in namenih, obenem pa bi taka od-

klonitev slabo uplivala na Anglijo, Kitajsko in Sovjetsko Unijo«.

(PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Kirsche)
Mit Fahrzeugen und großen Behältern wird für die Feldküchen der verschiedenen Truppenteile aus der Umgebung Wasser geholt, denn die Brunnen sind in dieser trockenen Steppe dünn gesät.

ležita na severnem robu Azovskega morja.

Pristanišče Kerč je 3000 metrov dolgo ter obsega 65 hektarjev površine. Pomolja so široka in dobro varujejo pristanišče. Služi v glavnem za morski odvoz rude, soli, mangana, olja in kmetijskih pridelkov iz zaledja otoka. Južno od mesta se nahaja posebno pristanišče za petroleje.

Mesto je za boljševike imelo velik vojaški pomen. Uredili so tam pomembne vojaške naprave, kakor skladišča municije in zaloge min, radio postajo, letališča itd.

Tam, kjer je danes mesto Kerč, je že 600 let pred našim štetjem bila stara naselbina Helenov pod imenom Pantikapea. V srednjem veku so Genovčani istotam uredili svojo naselbino, iz katere je pozneje, ko so Turki zavzeli Krim, postala važna vojaška trdnjava. V prvi polovici 19. stoletja so okrog Kerča zgradili obsežne utrdbe, ki so pa že okrog leta 1878 veljale kot zastarele in preživele.

V svetovni vojni so nemške čete dne 2. maja 1918 zasedle Kerč, od koder so prodirale proti polotoku Taman in prispele severozapadno do Kavkaza. Koncem leta 1918 so Kerč zasedle ruske protiboljševiške čete generalov Denikina in Vrangela, kjer so gospodarile do novembra 1920.

Vojna z Anglijo

Tudi v preteklem tednu sta nemška mornarica in letalstvo nadaljevala svoje operacije proti oskrbovalni mornarici Anglije z velikim uspehom. Pa tudi otok sam je bil izpostavljen izdatnim napadom nemškega letalstva. Tako so bojna letala, ki so imela izvesti oboroženo opazovanje, bombardirala z dobrim uspehom ladjedelnice in oskrbovalne industrije pristanišča Falmouth.

V Severni Afriki so nemški strmo-glavci sredi preteklega tedna razbili pozicije angleških bunkerjev pri Tobruku.

Posamezna sovražna letala so vrgla nad vzhodnim delom Reicha malo število razstrelilnih bomb. Civilno prebivalstvo je imelo pri tem nekaj človeških žrtev.

V vodovjih okrog Anglije je potopilo nemško letalstvo pri Far Oerskih otokih in vzhodno od Peterheada dvojce sovražnih parobrodov s skupno 7000 tonami. Dve drugi veliki ladji sta bili težko poškodovani. Bojna letala so podnevi vrgla bombe najtežjega kalibra na neko železarno pri Middlesbroughu. Težki letalski napadi so zlasti v noči na 16. t. m. veljali pristaniskim napravam na vzhodni in jugozapadni obali Anglije.

V isti noči je prišlo do spopada med nemškimi stražnimi ladjami ter angleškimi hitrimi čolni v Kanalu. En hitri čoln je bil potopljen, izgleda pa, da je bil potopljen še en tak čoln. Nemške edinice niso imele nikakih izgub.

V Severni Afriki so nemška bojna le-

tala uspešno bombardirala bunkerje pri Tobruku ter neko britansko vzletišče v zeleniki Giarabub.

V noči na ponedeljek je sovražnik podvzel s slabimi močmi brezuspešne letalske napade na obalno področje severozapadne Nemčije. Nek britanski bombnik je bil pri tem sestreljen. V zeleniki Giarabub je bilo na tleh uničenih veliko število sovražnih letal, med njimi več tri in štirimotornih bombnikov.

Nemške podmornice so potopile v Severnem Atlantiku in v Severnem ledenem morju štiri oborožene trgov-

ske ladje s skupno 21.000 tonami, povrhu pa še neko stražno ladjo.

V noči na 19. t. m. so nemška letala napadla sovražne spremeljave vzhodno od Lowestofta. Tri večje trgovske ladje so bile težko poškodovane, druga letala so uspešno bombardirala pristaniške naprave ob jugozapadni in jugovzhodni obali Anglije.

Nemško letalstvo je v noči na 19. t. m. bombardiralo z bombami najtežjega kalibra razna pristanišča in oskrbovalne industrije vzhodne obale Velike Britanije.

Rosenberg - državni minister za vzhod

Führer je odredil, da vzpostavijo posebne civilne uprave v osvobojenih pokrajinah javni red in življenje

Iz Berlina poročajo: Führer je odredil, da se vzpostavijo v delih vzhodnih pokrajin, ki so jih zavzele nemške čete in v katerih so končane vojne operacije, posebne civilne uprave. Naloga teh civilnih uprav je predvsem vzpostavitev in vzdrževanje javnega reda in javnega življenja.

Te civilne uprave so v smislu Führerjeve odredbe podrejene državnemu ministru. V to svrhu je Führer imenoval Reichsleiterja Alfreda Rosenberga za ministra za vzhodne pokrajine. Njegovim stalnim namestnikom je Führer imenoval Gauleiterja in Reichsstathalterja Dr. Alfreda Meyerja. Civilne uprave so bile zaenkrat vzpostavljene v prejšnjih svobodnih državah Litve in Letonske ter v delih Belorusinske. Te pokrajine tvorijo skupno Reichskommissariat Ostland. Za državnega komisarja v Ostlandu je Führer imenoval Gauleiterja Heinricha Lohse-a. Tudi v delih Ukrajine je že bila vzpostavljena civilna uprava. Za državnega komisarja v Ukrajini je Führer imenoval Gauleiterja Ericha Koch-a.

*

Novi državni minister za vzhodne pokrajine Alfred Rosenberg se je rodil 12. januarja l. 1893 v Revalu. Študiral je arhitekturo na Tehniški visoki šoli v Rigi, razun tega pa se je bavil tudi s slikarstvom in z zgodovino. L. 1915 je bila Tehniška visoka šola v Rigi premeščena v Moskvo. V Moskvi — med nastajajočimi znamenji boljševizma — je nastalo Rosenbergovo gradivo za njegovo veliko delo »Mythos des XX. Jahrhunderts«. Leta 1918 je prejel inženjersko diplomu. Po izbruhu boljševiške revolucije je odšel v München, kjer se je seznanil s pesnikom Dietrich Eckartom. V poletju 1919 je spoznal tudi osebnost Adolfa Hitlerja. L. 1922 je skupno z Eckartom prevzel uredništvo »Völkischer Beobachter«, ki se je pod njegovim vodstvom razvil iz majhnega tednika v velik dnevnik. Alfred Rosenberg se je osebno udeležil vseh velikih akcij stranke, zlasti pa tragičnega pohoda proti Feldherrnhalle v Münchenu dne 9. novembra 1923. Spisal je celo vrsto borbenih knjig proti židovstvu in proti framonstvu.

Führer ni mogel srečnejše izbirati, ko

(Zeichnung Hicks Interpress)

»Der Amerikaner sagt, wir sollen die Nazi-Flagge hissen und schießen, damit Roosevelt endlich mal angegriffen wird.«

Severna Irska - ameriško oporišče

Irska je torej ogrožena s severne strani - De Valera svari irski narod pred brezbržnostjo

Kakor poroča časnikarska agencija »L' Exchange Telegraph« iz Belfasta, gradijo Amerikanci na osnovi tozadevnega anglo-ameriškega pakta na Severnem Irskem (Ulster) veliko vojaško oporišče. Tehniški material prihaja dnevno na transportnih letalih iz Islandije na Severno Irsko. Število ameriških letalskih inženjerjev in ostalega tehniškega osebja na Severnem Irskem je v stalnem in dnevnem porastu. Vse te vesti potrjuje tudi tisk ameriškega časnikarskega magnata Randolph-a Hearsta. Ta tisk poroča z velikimi naslovi, da bo veliko ameriško mornariško oporišče pri Londonderryju že kmalu končano. Časopisi pripominjajo k temu, da je bila odgrnjena kopenska pregrada, ki je bila v informiranih krogih itak že znana. Nič manj kot 800 mornariških oficijev in delavcev iz Zedinjenih držav gradi omenjeno mornariško oporišče.

Ameriška vojna oporišča na Severnem Irskem so pač najboljši dokaz za imperialistično politiko ameriškega prezidenta Roosevelta. Anglija prepusti ulstrske baze Amerikancem kot nekako protiuslugo za pomoč Amerike Angliji. Tako izpodriva Amerika Anglijo tam, kjer smatrajo Amerikanci to za potrebno. Najprej so se Amerikanci vsedli v Islandijo, da bi iz tega oporišča tem lažje prodirali v zapadni del Atlantika. Amerika si pač hoče osvojiti svetovno gospodstvo. To je smisel pomoči Veliki Britaniji.

Odkar je bil v Washingtonu revidiran zakon o nevtralnosti, se je poostrišla politika oporišč Zedinjenih držav na ta način, da žele Amerikanci imeti svoja oporišča ne samo na Severnem Irskem, temveč tudi na Škotskem. To ameriško prodiranje je povzročilo na Južnem Irskem nemalo vznemirjenje. Razumljivo je torej, da je irski ministrski predsednik De Valera naslovil na irski narod nujno svarilo z ozirom na pretečo nevarnost. Vedno večja je nevarnost, da bo vojna potegnila Irsko kljub njeni očitni nevtralnosti v vojni vrtiljec. Ameriško oporišče v Londonderry-u smatrajo na Irskem kot neposredno ogrožanje svobode in nevtralnosti Južne Irske.

V Dublinu se je vršila te dni parada irskih čet. Pri tej priliki je imel De Valera govor, ter je izjavil med drugim, da potrebuje obramba Irske slehernega moža. Dobesedno je dejal De Valera sledeče: »Če bo prepozno, nam prav nič ne pomaga, ako pozovemo tisoče naših mladeničev pod orožje. Jaz sem irski narod že opetovano svaril pred sovražnimi napadi. Glede oskrbe z živili in gorivom se pač ne smemo zanašati na dovoz preko morja. Nevarnost, da nas izstradajo, ni nič manjša kot je bila poprej.« Na koncu svojega govora je dejal De Valera, da zamore irski narod baš sedaj dokazati svojo disciplino. Iz nastale krize naj bi irski narod izšel ojačen v boljše organizirano skupnost.

Zavezniki obupujejo

Angleški komentariji o nemškem napredovanju na južnem delu vzhodne fronte - Tudi Amerikanci beležijo težke udarce za Sovjetijo

Moskovska poročevalska služba si še ne upa priznati, da je Kerč že v nemških rokah. Moskva priznava le toliko, da so Kerč, Sevastopol in Severni Kavkaz v nevarnosti. Priznati morajo tudi, da so Nemci zelo blizu morski ožini. Tolažijo se pa s trditvijo, da so Sovjeti s svojim krepkim odporom dosegli najmanj to, da Nemci niso prispeli do kavkaških petrolejskih polj.

Angleški tisk nekako obupuje v svojih komentarijih. Tako piše »Times«, da Sovjeti naglo utrjujejo kavkaško obalo. Vojaški sotrudnik lista »Daily Herald« ugotavlja celo, da tvori iranska meja odslej angleško frontno črto. »News Chronicle« priznava: »Ogrožanje obalnih trdnjav onstran

Kerča je že nekaj časa očitno, tako da Nemci tu pač ne morejo izkoristiti kakega iznenadenja«.

Nobenega dvoma ni, da so Sovjeti po izgubi Kerča izgubili ne samo ves vzhodni del polotoka Krima, temveč tudi znaten del svoje krimske vojske. Ostanek te vojske je sedaj stisnjen na ozkem prostoru okrog Sevastopola. Pa tudi Sevastopol je že davno pod kontrolo nemških čet, ki sedijo že par dni na hribovju okrog mesta.

Nevtralni vojaški strokovnjaki so mnenja, da se nahajajo sovjeti v zelo resnem položaju. Dve tretjini obale azovskega morja so v nemških rokah. Pomisliti je nadalje treba, da je edina vodna cesta pri Kerču popolnoma pod kontrolo nemškega orožja. Sovjeti sedijo samo še na vzhodni obali, kjer imajo edino luko Jejsk. Ta luka pa je zelo malo pomembna, ker bo v kratkem zamrznila.

Tudi zastopnik ameriške agencije »United Press«, Carol, ugotav-

lja po dva in pol mesečnem obisku Sovjetije, da je Sovjetska unija zadržala celo vrsto hudih udarcev. Carol ugotavlja tudi, da je morala sovjetskega prebivalstva težko trpela. Carol navaja razne inozemske opazovalce, ki so cenili ogromne izgube marmalade, ter opozarja končno, da primanjkuje sovjetom orožja. To pomanjkanje mora nujno naraščati, ako Anglija in Amerika ne bosta poslali velikih množin.

Končno prihaja Carol do ugotovitve, da je kakršnakoli sovjetska ofenziva pod sedanjimi okoliščinami nemogoča. Morala Sovjetov zavisi edinele od obsega angleško-ameriške pomoči, dočim je morala nemških čet vzvišena nad vsako pohvalo.

Angleška „previdnost“

Iz New Yorka poročajo: Z Manile je napisal znani dopisnik agencije United Press, Wallace Carol, ki je pravkar prispel iz Sovjetije, zelo zanimiv članek. V tem članku omenja med drugim, da angleški vladi ni do tega, da bi ustanovila nekako »drugo fronto«. Ako bi Anglija žrtvovala par divizij na kontinentu, bi to brez dvoma olajšalo pritisk na sovjetske divizije, toda Angleži odlašajo s takim manevrom, ker po mnenju omenjenega dopisnika nimajo dovolj materiala. Produkcija zadnjih dveh let pač ne more v ničemer doseči stanja nemške oborožitve. Razen tega so morali doživeti Angleži na vseh frontah težke materialne izgube, kjerkoli so se postavili v boj. Angliji pa primanjkuje tudi ladijskega prostora za prevoz čet s primerno opremo. Angleške bojne sile so tako daleč naokrog raztresene, da bi utegnile ojačitve povzročiti še nadaljnje intenzivne izgube ladjevja. Za prevoz ene same divizije je potrebnih 27 ladij po 5000 ton. Za izkrcanje 10 angleških divizij na kontinentu bi bilo potrebno ladjevja s skupno 1.75 milijonov ton. Pri vsem tem pa bi bilo že vnaprej računati z izgubo enega milijona ton.

Ameriški novinar je končno mnenja, da so Angleži zelo občutljivi glede očitka, da so »najboljša umikalna vojska na svetu«. Ker se boje, da bi se zopet ponovil kak »slavni umik«, si pač ne upajo priti iz svojih lukenj.

Novi evropski red

Italijanski prosvetni minister Bottai je imel v okviru proslave šeste obletnice sankcij v zavodu za fašistiško kulturo v Rimu daljši govor o novem redu v Evropi. V svojem govoru je predvsem dejal, da ni mogoče ločiti mednarodne pravičnosti od socialne pravičnosti. Najboljši dokaz za to trditev so doprinesle sankcije, ki jih je Anglija proglasila nad Italijo o priliki etijopske vojne.

»Pravičnost na svetu in pravičnost v

je poveril Alfredu Rosenbergu popolnoma novo, veliko nalogo. Nikdo ni pač boljši poznavalec vzhoda kot Rosenberg, kateremu je zibelka tekla na vzhodu. Rosenberg je mož, ki bo Führerjev nalog v celoti izvršil.

(Weltbild)

An der karelischen Front. Durch Dörfer, die von den Sowjets in Brand gesteckt wurden, geht der finnische Vormarsch in Ostkarelien weiter.

Politika Japonske se ni spremenila

Misli k otvoritvi japonskega parlamenta - Japonska se ne bo umaknila nobeni grožnji

Politika Japonske stremi danes v glavnem v smeri pomirjenja veliko-

posameznih deželah sta medsebojno odvisni ter zahtevata skupnost. V svojih nadaljnjih izvajanjih je govornik dokazoval, da se je zavest narodov vedno bolj in bolj nagibala k nujnosti novega reda. Povdaril je nadalje, da so se ravno na gospodarskem polju — najmanj deloma — spremenila načela tega pojmovanja v prakso, in sicer: nadrejenost politike nad gospodarstvom, podreditev interesov posameznika pod interes skupnosti, pravica države do vodstva v gospodarstvu, priznanje osebne inicijative ter nje povišanje k delovanju v javnem interesu.

Minister Bottai je končno v zvezi s povedanim omenil govore, ki sta jih imela doslej Führer in Duce. Ti govori so bili doslej edini resni prispevki k določitvi oblik novega evropskega reda. Primer praktične zasnove novega reda je po mnenju ministra Bottai-a kolonizatorsko delovanje Italije, ki se nahaja v ostrem nasprotju do plutokratskih oblastnikov, ki ne poznajo nič drugega kakor kapitalistično izžemanje in prisilno delo domačinov. Italija je dvignila svoje kolonije na zavidno stopnjo, ki je koristila tudi črnim domačinom. Fašistična kolonizacija je odvzela kapitalu prvenstveno mesto ter ga je podredila delu.

Minister Bottai je končno omenil misel rimskega carskega občestva ter je postavil Albanijo za vzgled pozitivnega dela fašistične Italije.

kitajskega prostora, v katerem hoče Japonska kajpak igrati vodilno in odločilno vlogo. V tej politiki je zapopaden globlji smisel vsega stremjenja japonskega naroda. Rodila se je takozvana kontinentalna ali celinska politika Japonske koncem 16. stoletja. Pod vodstvom narodnega junaka Hidejošija so Japonci prvič l. 1592 udarili proti Koreji. 300 let je nato Japonska takorekoč dremala v popolni odrezanosti od ostalega sveta. Šele pod cesarjem Meiji-jem je zgrabila Japonce nova težnja po azijski celini. Takrat je prišlo do prvega spopada s Kitajsko, ki je na osnovi svoje 500letne civilizacije bila tolikanj prepričana o svoji nadmoči, da je gledala na ostali svet s preziranjem. Japonska pa si je medtem pridobila moderne tekovine zapada in je v vojni l. 1894/95 na največje začudenje Kitajcev samih premagala Kitajsko. Vsled vmešavanja evropskih sil pa Japonska svoje zmage ni mogla prav izkoristiti. Kljub temu je Japonska dobila takrat važen otok Formoza. Vse do izbruha kitajskih nemirov in grozeče anarhije izza l. 1931 so sprejeli celinski načrti Japonske vedno ostrejša oblike. Ta politika je v prvi fazi končala zasedbo Mandžurije in Jehola. Sedaj se Japonska upira Zedinjenim državam in Angliji, ki nočeta priznati Japonski vodstva na Daljnem vzhodu.

Bivši japonski vojni minister general Araki je svojčas napisal knjigo o kontinentalnih načrtih Japonske. V tej knjigi je napisal med drugim tudi sle-

deče: »Mi smo vodilna sila v Aziji. Pripravljeni moramo biti, ako treba, tudi na obupno borbo. Anglija in Amerika sta izrabljali dežele Azije samo kot predmete svojega izkoriščanja. Cesar-ska Japonska tega ne sme trpeti. Tudi bivši japonski ministrski predsednik knez Konoje je zapisal pred kratkim v nekem mandžurskem časopisu, da bo šla Japonska »kraljevsko pot Vang-tao« do konca. Z drugimi besedami: Japonska se ne bo umaknila nobeni grožnji in bo tudi na vsako silo odgovorila s silo. Ker je novi predsednik vlade general Tojo istega mišljenja, ostane politika Japonske prej ko slej nespremenjena. Preteklo nedeljo predpoldan je bil odprt s prestolnim govorom cesarja japonski parlament. Izredno zasedanje parlamenta bo prispevalo k določitvi in kritju nespremenjene vladine politike.

„Wir suchen sie in ihren Löchern auf“

Von Kriegsberichter Bernhard Prackl

Mit jedem Tag, den die deutschen Truppen auf der Halbinsel Kertsch weiter östlich vorstoßen und sich in immer bedrohlichere Nähe des Vorfeldes zum Kaukasus vorschieben, werden die Aktionen der restlichen bolschewistischen Luftwaffe auf der Krim verzweifelter. Unter Ausnützung der dichten Wolkendecke führen sie überraschende Angriffe auf die Stellungen der deutschen Truppen und auf die Nachschubstraßen durch, um den Rückzug und Abtransport ihrer Armee von der Krim zu decken. Die deutschen Kampfgeschwader haben jetzt durch starke Angriffe ihrerseits den Bolschewisten jegliche Möglichkeit der weiteren Störung genommen.

Auf der Krim, im November.

P. K. Urplötzlich stoßen irgendwo aus den Wolken Rudel von Flugzeugen mit dem roten Stern herab, laden ihre Bomben ab und beharren im Vorbeiflug Truppen, Kraftfahrzeuge und abgestellte Flugzeuge mit ihren Bordwaffen und sind dann, ebenso schnell wie sie gekommen, wieder verschwunden und der Verfolgung durch deutsche Jäger durch die schützende Wolkendecke entzogen. Dennoch haben sie sich davon überzeugen lassen müssen, daß solche Angriffe nicht ohne Verluste geflogen werden. Niemals erreichen die sowjetischen Verbände ihren Horst wieder in voller Stärke. Trotz aller Anstrengungen aber war es bis jetzt nicht gelungen, einen entscheidenden Schlag gegen diese Reste der sowjetischen Luftstreitkräfte auf der Krim zu führen. Irgendwie aber mußte man ihnen einmal gehörig an den Kragen gehen, das war ausgemachte Sache bei uns in der Jagdgruppe.

Jede Bombe erreichte ihr Ziel

Heute morgen endlich kam der Befehl, auf den wir schon lange gewar-

tet hatten und dessen Verkündung wohl nur durch die Ungunst des Wetters so lange hinausgezogen worden war. »Wir greifen die Sowjets in ihren Löchern an!« lautete der Angriffsbefehl für die siebente Staffel. Das hieß: Tiefangriff auf den letzten Flughafen der sowjetischen Truppen auf der östlichen Krim, Zerstörung sowjetischer Flugzeuge!

Eine gute Stunde nach diesem Befehl landeten die Me's wieder auf ihren Feldflughafen, und nicht einer war unter den Flugzeugführern, der nicht von einem Erfolg berichten konnte. Oberleutnant H., der mit dem Ritterkreuz zum Eisernen Kreuz ausgezeichnete Führer dieser Staffel, erzählt über den Angriff:

Es knallt aus allen Knopflöchern

»Über den Wolken flogen wir unser Ziel an. Eine Hundekälte herrschte hier oben, Ab und an mußte man einmal eine Hand vom Knüppel lassen, um sie wieder etwas anzuwärmen. Als ich mit meinem Verband durchstieß, sah ich alles mögliche, nur nicht den bezeichneten Platz, obschon wir uns nach der Karte über dem angegebenen Punkt befinden mußten. So flog ich noch ein Stück weiter nach Osten und will gerade mit einer großen Linksbiege Kehrt machen, als ich plötzlich unter mir den Platz sehe. Ich brüllte meinem Haufen zu: »Hinein!« und drückte den Knüppel nach vorn. Mit einer Breßfahrt halten die Maschinen genau auf die lange Reihe der abgestellten sowjetischen Flugzeuge aller Typen zu. Dann drücke ich auf die Knöpfe und schieße aus allen Löchern zugleich. Meine Kameraden immer wacker mir nach. Eben ziehe ich wieder hoch, als ich die Stimme meines dritten Mannes vernehme: »Ich kann die Maschine nicht mehr halten, verliere dauernd an Fahrt, muß auf dem Platz notlanden!« Von irgendwelcher Abwehr hatte ich bei meinem Angriff nichts gespürt. Ihm aber mußte ein Flaktreffer ein Verkleidungsblech aufgerissen haben, wodurch seine Maschine außer Kurs geworfen wurde und er wie eine reife Pflaume am Himmel hing.

Notlanden auf sowjetischem Flugplatz?

Das fehlte noch, daß er jetzt auf dem Platz, den wir eben zur Sau gemacht hatten, notlanden mußte! Die Sowjets würden gerade in der richtigen Stimmung zu seinem Empfang sein. Ein bißchen mulmig wurde mir doch dabei zumute. Zudem sah ich von den Maschinen, mit denen ich losgeflogen war, nur noch drei um mich herum. Wo waren die übrigen? Ich rief sie, keine Antwort. Rief noch einmal. Das gleiche Ergebnis. Auf dem Heimflug aber fand sich einer nach dem anderen wieder ein. Teilweise hatten sie im Eifer des Angriffes mein Rufen nicht gehört, teilweise war mir auch ihre Antwort verloren gegangen. Auch der dritte Mann mit der beschä-

(PK-Aufnahme: Kriegsbericht Bauer)

Gefangene ziehen durch eine Schneewüste der Sowjetunion. Unheimlich und an den Rückzug Napoleons erinnernd wirken diese müde dahinstampfenden Kolonnen sowjetischer Gefangener, die über das schneebedeckte Land nach Westen gebracht werden.

digten Maschine kam langsam, aber sicher nach.

Erfolg auf der ganzen Linie

Und dann wurden mir zu meinen Erfolgsbeobachtungen auch noch die meiner Kameraden übermittelt. Sechs sowjetische Flugzeuge hatten wir in Brand geschossen, sechs weitere mit so schweren Treffern versehen, daß wir sie mit bloßem Auge zu erkennen vermochten und die Maschinen als vernichtet buchen können. Wieviel weitere noch in dem Wirkungsbereich unserer Maschinengewehrgarben gelegen haben, war nicht mehr auszumachen. Fest steht jedenfalls, daß wir ein Dutzend sowjetischer Flugzeuge erledigt und eine Reihe weiterer angeknackt haben. Die Sowjets waren dermaßen überrascht, daß die Warte noch an ihren Flugzeugen arbeiteten und die Abwehr erst einsetzte, als die erste Maschine über den Flugplatz brauste. Die Beschädigung unserer eigenen Maschine aber ist so geringfügig, daß wir nur das Blech auszuwechseln brauchen; eine Arbeit von wenigen Minuten!

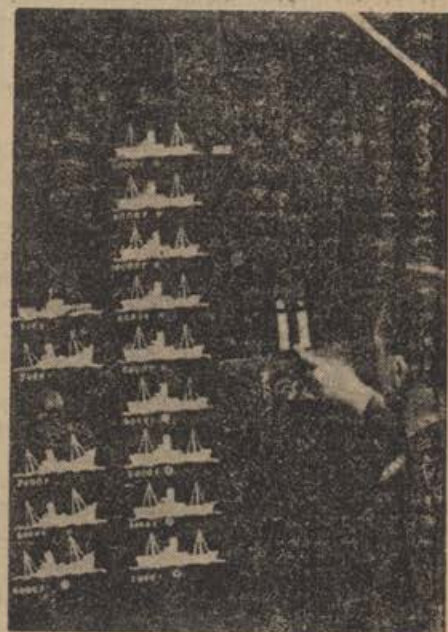
So weit der Bericht des Oberleutnants H. Der zweite Erfolg dieses Angriffs, der mittelbare, machte sich erst etwas später bemerkbar und war erkenntlich an den Meldungen von der Truppe, aus denen hervorging, daß nun nicht mehr ganze Rudel sowjetischer Maschinen die Operationen zu stören versuchten, sondern nur noch einzelne Flugzeuge, die nicht in der Lage sind, ernsthafte Störungen zu verursachen.

Wieder Start gen Osten!

Im Osten, im November.

PK. Wieder besseres Wetter! Der großen Kälte und dem Schneefall folgten vor wenigen Tagen Tauwetter und Regen. Regen, der die Wege unbefahrbar zu machen schien und unseren

Flugplatz mit einer großen Wasserlache überzog. Immer wieder standen wir an diesen drei Tagen vor der Tür unserer russischen Bauernhäuser und starrten in dieses Wetter hinein, in diesen Regen, der die harte Schneekruste langsam aufzulösen begann und bald den Boden zu einer schwammigen Masse werden ließ. Vor 24 Stunden hat dieser Regen nun aufgehört. Statt dessen erhob sich ein starker Wind und trocknete schnell wieder auf, was an Regen heruntergekommen war. Wir können wieder starten. Fliegen mit dem Auftrag gen Osten, den Nachschubverkehr des Feindes auf seinen noch nicht zerstörten Eisenbahnlinien zu unterbinden und diese Streck-

(PK-Aufnahme: Kriegsberichter Baas)

Das Leitwerk dieser Ju 88 zeigt neben zwei abgeschossenen bolschewistischen Jägern noch die Versenkung von 14 feindlichen Schiffen an mit einer Gesamttonnage von 85.500 Tonnen.

ken durch bombardierte Züge zu blockieren. Nicht zum ersten Mal führen wir solch einen Auftrag durch. Im Verlauf dieses Feldzuges hatten wir Zerstörer fast ausschließlich diese Aufgabe zu meistern. Hunderte von Lokomotiven und Transportzügen blieben bei diesen Angriffen liegen.

Chaos jenseits der Wolga

Wird auch der heutige Einsatz von Erfolg gekrönt sein? Wir hoffen es alle. Tief fliegen wir über die Vormarschstraßen. Infanterie und bespannte Artillerie sind auf dem Weg zur Front. Dazwischen motorisierte Kolonnen, denen der noch immer aufgeweckte Weg erhebliche Schwierigkeiten zu bereiten scheint. Aber wenn der Motor versagt, dann greifen viele Fäuste zu — immer wieder sehen wir dieses Bild. Kalinin, der harterkämpfte Brückenkopf an der Wolga, überfliegen wir soeben. Immer wieder versuchte der Gegner in den letzten Tagen Kalinin wieder in Besitz zu nehmen, doch vergeblich. Jenseits der Wolga sehen wir plötzlich an einem Nebenfluß Truppen bei der Vorbereitung, einen Übergang über den schmalen Fluß zu bauen. Sind das Deutsche oder Sowjets? Noch erkennt man es nicht. Aber jetzt setzt die Führermaschine zum Angriff an. Wir haben den Feind vor uns. Mit Kanonen und MG's packen wir blitzschnell zu, fahren die Geschosse in die erstarrten Gruppen, in die Floßsacke, daß ein heilloser Durcheinander entsteht!

Zweimal greifen wir mit sämtlichen Maschinen an, Tausende von Geschossen suchen sich ihr Ziel. Wir fliegen weiter. Denn der Auftrag lautet anders. Noch immer hängen die Wolken niedrig, doch die Sicht ist ausgezeichnet. Wie eine große unendlich erscheinende Scheibe liegt dieses Land unter dem niedrigen Wolkenschleier.

Weißer Rauchpilz — Stätte der Vernichtung

Jetzt kippt der Staffelführer ab. Wir nach. Eine dünne weiße Wolke strömt dort aus dem dicken Wald. Hier führt die Eisenbahnlinie durch. Ein langer Transportzug kommt dort nichts ahnend angefahren. Während die erste Maschine ihm im Tiefstflug die Bomben zwischen die Räder legt, jagen wir der Lokomotive aus der Kanone so viel Löcher in den Kessel, daß bald ein mächtiger weißer Rauchpilz die Stätte der Vernichtung kennzeichnet. Noch zwei Bomben bekommt er in die Wagenreihe gesetzt, dann geht die Hetzjagd weiter. Entlang diesem Schienenstrang, der schnurgerade durch diesen Wald führt.

Heute scheint uns das Glück ganz besonders hold zu sein, sehen wir doch nach wenigen Sekunden bereits zwei weitere Rauchfahnen über diesem Schienenweg stehen.

Noch zweimal das gleiche Bild. Explodierende Bomben, brennende Wagen, weißer Dampf, der bald alles einhüllt, durchzuckt von rotem Feuer-

schein. Fast in gleichmäßigem Abstand liegen diese drei Transportzüge auf der Strecke, stehen drei weiße Dampf Wolken als große Pilze über dem dunklen Wald.

...und wieder am Feind

Nun fliegen wir einen Bahnhof an. Hier steht noch ein Zug unter Dampf, während auf dem Nebengeleis drei Lokomotiven rangieren. Sie ereilt alle das gleiche Schicksal. Während sich das alles in blitzschneller Folge aneinanderreihet, hat keiner gesehen, daß währenddessen zwei Maschinen von uns Luftkampf hatten. Zwei sowjetische Aufklärer flogen gerade in der Gegend herum, als sie auch schon gesehen wurden und nach zweimaligen Anflügen im Wald zerschellten. Das waren die zwei weiteren Rauchpilze, die wir anderen abseits gesehen hatten.

Neun Rauchfahnen, uns selbst kam es unglaublich vor, daß dieser einzelne Einsatz so erfolgreich war. Aber auch der Rückflug brachte noch einmal Beute.

Erneut flogen wir die Stelle an, wo der Gegner beim Anflug über den Fluß zu setzen versuchte. Jetzt waren noch mehr Truppen am Ufer versammelt, die auf das Übersetzen warteten. Und wieder preschten wir gleich einem Blitz aus heiterem Himmel dazwischen. Dahingaloppierende Pferde, Deckung suchende grau-grüne Gestalten — das alles drängt sich in diesem Bild zusammen. Leichte Flak und MG's suchen den zweiten Angriff zu stoppen. Doch wir stürzen so lange hinunter, jagen wenige Meter über den Boden dahin, springen über die Häuser, bis auch die letzte Trommel verschossen ist.

O osnovnih zakonih, zastavah, državnih barvah in državnem grbu Velike Nemčije

Nacionalsocializem ob prevzemu oblasti ni odpravil takozvane Weimarske državne ustave iz leta 1919, temveč je svoj novi red zgradil na njeni podlagi. Opirajoč se na pooblastilo Reichstag-a ali državnega zbora, je Führer isto komad za komadom z izdajo nacionalsocialističnih temeljnih zakonov stavil iz veljave. Iz tega je nastala nekakšna načelna podlaga nacionalsocialističnega svetovnega nazora, ki pa še ni povezana in združena v enotno obliko, da bi se ji lahko reklo ustava ali ustavni zakon. Svetovni nazor pa prikazuje celo vrsto osnovnih načel novega ustavnega prava. Mišljena so nižje navedena načela nacionalsocialističnega svetovnega nazora.

1. Država je pravno politično urejeno ljudstvo. — 2. Nacionalsocialistični svetovni nazor je svetovno nazorna podlaga te celokupne organizacije ljudstva Nemčije. — 3. Nemčija mora biti socialistična država po načelu: »Splošna korist gre pred lastno koristjo« ter ljudska država, v kateri bodeta kri in zemlja določala temelje njene usode in bodočnosti. — 4. Država je voditeljska (Führerstaat), ki sloni na prostovoljnem zaupanju in zvestobi med ljudstvom in voditeljem. — 5. Država je enotna, v državi živijo samo njeni državljani (Reichsbürger) in njeni državni pripadniki (Reichsangehörige). — 6. Izključna nosilka volje ljudstva in državnih misli je nacionalsocialistična nemška delavska stranka kot voditeljica naroda. — 7. Oborožena sila je ljudstvo pod orožjem. Oborožena sila in nacionalsocialistična nemška delavska stranka tvorita stebre ljudstva in države.

Iz teh iz svetovnega nazora Nemčije vzetih načel državne ustave se je izdalo že celo vrsto zakonov državno-temeljnega značaja in sicer: 1. Dne 24. marca 1933 zakon za odpravo pomanjkanja pri ljudstvu in v državi. — 2. Dne 1. 12. 1933 zakon o zaščiti enotnosti stranke in države. — 3. 30. 1. 1934 zakon o novi zgraditvi države. — 4. Na dan 30. 1. 1935 zakon o državnih namestnikih (Reichstatthaltergesetz). — 5. Dne 1. 8. 1934 zakon o državnem poglavarju Nemčije. — 6. Dva zakona obrambe od marca in maja 1935. — 7. Zakon o nemškem državljanstvu od 15. 9. 1935. — 8. Zakon o zaščiti nemške krvi in nemške časti od 15. 9. 1935. — 9. Zakon o zastavah od 15. 9. 1935. —

10. Nemški občinski red od 30. 1. 1935 ter 11. nemški uradniški zakon od 26. januarja 1937.

Zakon o zastavah od leta 1935 je zamenjal Hindenburgovo začasno odredbo o dveh nemških zastavah, to je o črno-belirdeči kot smiselni podobi slavne preteklosti drugega Reich-a in o zastavi s kljukastim križem kot sliki preporoda naroda ter na njo mesto uvedel zastavo s kljukastim križem kot nemško državno, nacionalno in trgovsko zastavo. Leta 1937 je izšla še posebna odredba, po kateri je dovoljeno razobešanje izključno samo zastave s kljukastim križem. Povod za razobešanje državne zastave mora vedno odgovarjati dostojanstvu tega simbola. Na podlagi istega zakona o zastavah je Führer predpisal državno-vojno in državno-službeno zastavo. Določilo se je tudi državno barvo Nemčije, ki je črno belordeča.

Po odredbi z dne 5. novembra 1935 je postal grb nacionalsocialistične nemške delavske stranke državni grb ali smiselna podoba državne visokosti. Predstavlja ga kljukasti križ, obdan s hrastovim vencem, na katerem se nahaja orel s široko odprtimi peroti in na desno obrnjeno glavo. Grb stranke se od državnega grba razlikuje samo po orlovi glavi, ker gleda na levo stran.

Državni grb se uporablja tudi na državnih stampiljkah za službene odtise. Predpisan je veliki službeni pečatnik, ki se odtisne na slavnostne listine in se ga poslužujejo vrhovne državne oblasti in državni namestniki ali Statthalter-ji. Grb take stampiljke obdaja hrastov venec in je brez vsakega napisa. Mala službena stampiljka, ki jo uporabljajo oblasti v medsebojnem službenem pisemskem prometu, pa nosi na grbu napisan naziv svojega urada. Državni grb mora biti tudi na uradnih napisnih tablah vseh državnih uradov v obliki velikega rdečega črno-belordečega obrobjenega pravokotnika. Mala razlika v barvah je samo na tablah policijskih oblasti. Uradna napisna tabla policije je črna.

OGLAŠUJTE!

GOSPODARSTVO

Naše delo - naš denar

Na sestanku nastavljenecv nemške državne banke (Deutsche Reichsbank) v Berlinu, je govoril njen predsednik in poslovodja Reichsminister Funk, ki je v svojem govoru med drugim izvajal sledeče:

Največ važnosti polagam na skupno delo med državno banko in bankami. Nemška državna banka mora kot likvidacijska hrbenica našega celotnega gospodarstva biti vsak čas v stanju, zasledovati razvoj kreditnih zavodov, in če se pojavi potreba, tudi na istega v željenem smislu vplivati. Napram mnogokje napačno razširjenemu mnenju ugotavljam, da ni gospodarskega področja, v katerem bi bilo državno vodstvo in nadzorstvo tako obsežno in temeljito, kakor je pri nemških kreditnih zavodih. Vodstvo denarnega, kreditnega in kapitalnega toka je v avtoritativnem gospodarstvu posebno v vojnem času potrebno. Denarne probleme, ki se porajajo iz dejstev in povzročajo, da stoji napram količini denarnega prometa manjša količina konsumnih dobrin nasproti, se mora rešiti, da se na ta način oproščen denar dalekosežno zajame in dovede k uporabi za financiranje vojnih

izdatkov. Ta denar bo po vojni imel zopet polno kupno moč, ker ga bomo naknadno krili z dobrinami, ki jih bomo na ceneni način v velikih množinah pridobivali iz novih surovinskih področij.

Zakon o nemški državni banki od 15. junija 1939, ki sem ga po naročilu Führerja pripravil in izvedel, nam je omogočil, da smo šli preko predpisov o kritju v zlatu. Vse to smo izvedli, ker je za nas neznosno, da bi na vrednost in varnost naše denarne valjave ter na razvoj naše denarne politike vplivali mednarodni interesi in vplivi, ki so nam prav posebno v svoji mednarodno odmerjeni obrestni in kreditni politiki, v politiki cen in v svojih denarnih manipulacijah neželjeni. V tem pogledu smo od drugih držav neodvisni. Vrednost našega denarja je tako visoka, kakor je visoka vrednost našega dela. Vrednost denarja izraža vrednost socialnih produktov. Naša denarna vrednost je torej socialna vrednost. Država določa s cenami in plačili vrednost našega dela. Politika cen in plač je po vsem tem socialna politika v najvišjem smislu besede.

× Hrvatsko kmetijstvo v številkah. Socialno ekonomski zavod v Zagrebu je objavil statističen pregled hrvatskega gospodarstva. Iz teh prvih uradnih podatkov, ki jih je izdala samostojna država Hrvatska, posnemamo, da imajo na Hrvatskem v celih državah 5,676.636 hektarjev uporabne zemlje. Od tega je 3,000.000 hektarjev njiv (52%), 70.000 hektarjev (1,2%) vrtov, 900.000 hektarjev (15,7%) travnikov, nad 1,500.000 hektarjev (27%) pašnikov, 73.000 hektarjev (1,3%) vinogradov, 93.000 hektarjev sadonosnikov, 23.000 (0,4%) močvirjev in 1,000.000 hektarjev gozda. Na njivah pridelujejo največ koruze in sicer na celem milijonu hektarjev, 660.000 hektarjev posejajo s pšenico, ječmen pa samo na 182.000 hektarjev. Na ostalih njivah raste oves, rž, proso in ajda. V letih 1937-1939 je dala povprečna žetev 17.000.000 dvojnih centov koruze, 7 milj. 500.000 dvojnih centov pšenice in 1 milj. 700.000 dvojnih centov ječmena. To je skupno 26.200.000 dvojnih centov. Če se k temu prišteje še ostali krušni pridelek - izvzemši ovsa, ki ga pridelajo 1,300.000 dvojnih centov - ima Hrvatska za svoje prebivalstvo zadostno količino krušnega žita na razpolago. Pri letni potrošnji od kakih 350 kg na osebo se Hrvatska pri povprečno dobri žetvi lahko prehranjuje, ne da bi bila vezana na uvoz žita. Razdelitev hrvatske zemlje je dobra. Na vsakih 100 prebivalcev pride 46 hektarjev njiv. Briga hrvatskega kmetijstva se mora usmeriti v plodonosnejše izkoriščanje rodne zemlje, da se bo iz iste izveleko več pridelkov. Živinoreja je po statistiki prikazana v bolj skromni luči. Na vsak kvadratkilometer pride 19 goved in 13 svinj, kar predstavlja drugo najnižje stanje v Evropi.

× V nemško last so prešle predilnice in sušilnice industrije svile v Banatu, v kolikor so bile last bivše jugoslovanske države.

× Enotno mleko so uvedli na Švedskem. Ukrep ima namen povečati dovoz mleka na trg. Enotno mleko bo vsebovalo 3% maščob. Oddajo in dovoz upajo na ta način zvišati za 15 odstotkov.

× Zakon proti špekulaciji z zemljo so izdali v Švici. Na ta način se bo izključilo vsako špekulacijo z nakupom in prodajo zemljišč, ker se bo po določitvi tega zakona vsak prenos lastninske pravice na nekmetovalce onemogočil. Tudi kmetovalci, ki imajo dovolj zemlje, ne bodo mogli dokupovati parcel v špekulativne svrhe.

× 250 milijonov litrov mleka so po zahtevi organizacije Landesbauernschaft Südmark oddale v enem letu za prehrano prebivalstva kmetije na področju Stajerske.

× Gojitev riža na Madžarskem. V okolici takozvanega kanala Franca-Josefa v južnem delu Madžarske (Bačka) so že pred svetovno vojno delali poskuse s pridelovanjem riža. Obdelali so takrat kakih 1000 oralov zemlje in so se poskusi obnesli. Ker se je po vojni namakalni kanal deloma zaprl, so nadaljnjo brigo za riž opustili. Letos so pa s poskusi zopet nadaljevali ter nasadili kakih 50 oralov. Kljub toči, ki je nasadom precej škodovala, je žetev dala 15 dvojnih centov na hektar. Ta ugoden uspeh je dal povod, da so se kmetovalci začeli prav resno zanimati, kako bodo v mokri zemlji okrog kanala gojili riž, ki se bo bolje izplačal kakor pšenica.

× Silose za žito bodo gradili v Romuniji. Silosi ali shranjevališča žita, ki jih ima Romunija v svojih morskih pristaniščih za eksport namenjenega blaga, lahko sprejmejo 140.000 ton žita. Silosi v notranjosti Romunije, v katerih shranjujejo za domačo potrošnjo namenjena žita, pa imajo prostora za 153.000 ton. Ker je vse to za današnje razmere nezadostno, bodo izgradili v raznih svojih provincah še nekoliko silosov.

× 207.414 novih vložnih knjižic so izdali na dan štednje na področju Velike Nemčije. Pri tem se je vložilo kakih 230 milijonov Reichsmark.

× Tovarno za predelovanje konoplje bodo ustanovili v Karlovcu na Hrvatskem. Podjetje bo izdelovalo predmete, ki jih doslej na Hrvatskem niso izdelovali. Stroji pridejo iz Nemčije ter bo tovarna, ki dobavi stroje, na podjetju soudeležena.

× Zunanja trgovina republike Argentine v Ibero-Ameriki stalno pada. Vzrok leži v onemogočenem izvozu radi vojne.

× Urad za pojasnila o devizah (Devisenauskunftsstelle) v Marburg-u so s 1. novembrom t. l. ukinili. Prošnje za dovoljenja nakupa valut v svrhu potovanja je sedaj predlagati na Devisenauskunftsstelle Graz, Graz, Burggasse 13, telef. številka 5365. Prošnje izseljencev o devizno-pravnih zadevah, odnose se na izvoz preseljenjskih stvari, nakup valut za pot ter prenos kapitala je po 1. novembru predlagati na naslov Devisenstelle Wien, Wien 1, Teinfaltstraße 4, Sachgebiet 60, ki je merodajen za rešitve istih.

× Organizacija živinskih trgovcev. V Wien-u so ustanovili delovno skupnost nemških trgovcev z živino za področje Donauland in Südmark na zadrugi podlagi.

× Splošno štetje domačih živali bo v Nemčiji dne 3. decembra. Popisalo se bo konje, goveda, svinje, ovce, koze, kunce, perutnino in čebelske družine.

× Pošiljanje živine na Spodnjo Stajersko, Koroško in Kranjsko je glasom odloka ministra za prehrano in poljedelstvo vezano na dovoljenje, ki ga izdaje glavno združenje nemške živororeje.

× 100.000 Reichsmark za štiri bike. V Rothenstein-u (Preußen) so na neki dražbi prodali štiri bike, ki so stali skupaj stotisoč Reichsmark. Za vsakega se je plačalo 25.000 RM. Pri tem je bilo toliko ponudnikov, da so morali kupce z žrebom določiti. Kako izredno visoko ceno se je doseglo, je najbolje razvidno iz primerjave cen v Gau-u Steiermark. Oktobra tekočega leta so pri St. Michael-u na slični dražbi prodali bika rjave pasme za 3800 Reichsmark. Bila je to najvišja cena, ki se je doslej v Gau-u Steiermark dosegla za plemenskega bika.

× Tvrdka Energieversorgung Südsteiermark A. G. je dobila svoja pravila. Sef civilne uprave na Spodnjem Stajerskem je izdal pravila za tvrdko Energieversorgung Südsteiermark A. G. Družba prevzame po pravilih vse naprave obstoječih elektrarn ter istim priključenih podjetij, jih izpolni ter obnovi, lahko pa tudi ustanavlja nove. Svrha družbe je, oskrbovati po nacionalsocialističnih načelih prebivalstvo z električno silo. Družba ima svoj sedež v Marburg-u, lahko pa ustanavlja tudi v inozemstvu svoje podružnice, zastopstva in izpostave. Udeležba na drugih podjetjih je seveda mogoča. Predstojništvo družbe tvori pet članov. Za prvih pet let se je imenovalo sledeče člane predstojništva: Diplom. inženir Karl Augustin, Alfred Fleischmann, diplom. inženir Franz Pichler in dr. Odo Pretner. Nadzorni svet sestavlja najmanj 6 in največ 12 oseb. Do bodoče glavne skupščine je postavljeno nižje navedeno nadzorstvo: dr. inž. Hermann Grengg, Werner Axt, dr. Wolfgang Bauerreiß, dr. Herbert Jentl, Fritz Knaus, dr. Heinrich Pagl, dr. Alfred Persche, dr. Fritz Rumpf in diplom. inž. Robert Steiner. Predsednik nadzornega sveta je dr. Armin Dadiou, njegov namestnik pa dr. inž. Hermann Grengg.

× Blagovni promet iz province Ljubljana v tujino. Po odredbi viš. kom. prov. Ljubljana je blagovni promet v zamejstvu omejen samo na dežele, ki imajo s kraljevino Italijo plačilne dogovore. Za izvedbo takih eksportnih oziroma importnih kupcij je potrebno pooblastilo višjega komisarja. Vsa plačila takih trgovskih poslov se pri tem obavijo pri podružnici denarnega zavoda Banca d'Italia v Ljubljani.

Naroči „Stajerskega Gospodarja“!

UMNI KMETOVALEC

O pravilni molži in ravnanju z mlekom

Pravilna molža krav je spretnost, ki si jo mora človek pridobiti le s praktično vajo, pri čemur pa mu mora služiti kot podlaga gotova mera strokovnega znanja. Kajti če bi se dalo pravilne molže priučiti samo z vajo, bi pač morale znati pravilno molziti vse kmečke gospodinjice in kravje dekletke, ki molžejo krave dan za dnem in leto za letom — pa vendarle mnogokrat nepravilno.

Potrebno je torej za pravilno molžo: strokovno znanje, ročna spretnost ter primeren značaj pri človeku, ki to delo izvršuje: veselje do opravljanja živine in do molže same, prijazno in potrpežljivo ravnanje s kravami, snažnost in vztrajnost. Človek površnega značaja ne spada k temu poslu, enako ne razburljivež in sirovež.

Zato bosta gospodar in gospodinja dobro pazila, komu zaupata molžo svojih krav! In če dobi gospodinja v hišo novo kravjo dekle, naj ji pravilno molžo najprej temeljito obrazloži in nato tudi praktično pokaže! Radi previdnosti pa bo šla vsaka dobra gospodinja od časa do časa za svojimi deklami preizkušat, da li so krave dobro pomolžene, čeprav je sicer najboljša, da molže krave po možnosti stalno ena in ista oseba.

Za pravilno molžo je nujno potrebno nekaj najnujnejšega znanja o zgradbi živalskega telesa, posebej o ustroju vmena ter o tvorjenju mleka:

Mlečne žile niso one krvne žile (»mlečne žile« jim pravijo naši kmečki ljudje navadno), ki se razporejajo po vampu in ki so pri kravah prav vidne, — marveč se nahajajo v zgornjem delu vmena, katerega ostalo notranjost tvorijo gobam podobne celice. Te mlečne žile so v zvezi s prebavnimi organi, pa tudi s krvnim ožiljem. Zato ljudska domneva, da je krava, ki ima močno razvite »mlečne žile«, dobra molznica, ni brez podlage.

V mlečnih žlezah, torej v zgornjem delu vmena, se tvori mleko — enako kot kri — iz sokov, nastalih iz prebavljene krme; deloma v dobi v času med posameznimi molžami, deloma pa med molžo samo.

Iz mlečnih žlez se preteka mleko v gobaste celice v vimenu, ki so nekako zbirališče in shramba za mleko. Vime je v svoji notranjosti predeljeno v štiri med seboj popolnoma neodvisne dele: v desno in levo polovico in ti dve spet v prednji in zadnji del. Da delujejo posamezni deli vmena med seboj res neodvisno, spoznamo že iz tega, ker lahko vime oboli na enem samem sisku, ki se lahko tudi dočela »posuši«, medtem ko krava na ostalih seskih daje mleko nemoteno dalje. Seveda obolevost, oz. okužba rada pride tudi na ostale dele vmena, čeprav je bil sprva samo en del okužen.

Celo vime prepleta tudi mreža živčevja, ki igra veliko vlogo pri tvorbi mleka, radi česar nam postane razumljivo, zakaj je količina mleka, ki ga krava daje, tako odvisna tudi od počutja in razpoloženja krave, še posebno med molžo, ko se tvori mleko v največji meri.

Pri molži mora dotični, ki molže, ravnati z vimenom tako, da kravi ne prizadeva bolečin in da je ne vznemirja, da pa vendar živce v vimenu primerno razvaja. Ker se vsaka krava in vsako vime

kolikortoliko razlikuje od drugih (nekaterke krave so n. pr. za molžo »bolj trde«, druge »mehke« itd.), mora ta, ki molže, nekako občutiti, kako mora z eno in drugo kravo pri molži ravnati.

Očividni znak, da se krava med molžo dobro počuti, je, če napol zapre oči, kot da bi dremala; če pa kravi način molže ne prija, je nemirna in začne neredkokdaj tudi brcati. Da so v prvem primeru dani za tvorbo mleka ugodnejši pogoji kot v drugem, si lahko vsak sam predstavlja.

Nadalje moramo poudariti, da je treba molziti vedno na en in isti določen način ter brez predsledkov, ne pa poskušati vsega mogočega in nemogočega z vimenom, vmes pa počivati.

Načinov molže je mnogo. Najbolj razširjen je dandanes allgäuerski način, ki ga že tudi vsi naši izšolani mlekarji in naprednejše gospodinjice uporabljajo. Značilno za ta način molže je iztiskanje seskov s celo roko in na koncu molže tudi iztiskanje posameznih delov vmena z obema rokama. Gospodinjice, ki molžejo še po zastarelih načinih, naj se čimprej priučijo pravilne molže pri naprednejših sosedah, posebno pri takih, ki so bile v gospodinjiski šoli.

Zelo važno je, da se vime pri sleherni molži dovolj izmolže. Ne samo zato, ker je nazadnje izmolženo mleko najmastnejše (ima do 10,5% tolsče, medtem ko ima ob pričetku molže samo pol odstotka), marveč tudi zato, ker je obolenjem vmena v največ primerih kriva nepravilna in površna molža. Pri tej priliki moramo posebej opozoriti, da je treba tudi ob nedeljah in praznikih krave enako temeljito in skrbno pomolžiti kot ob delavnih dneh, ne pa kar »na hitro roko«. Krava je namreč živa stvar, ne pa stroj, ki ga lahko hitreje poženemo, če se nam mudi, zato je ne moremo prisiliti, da bi dala mleko hitreje od sebe, kot pa se v vimenu stvorilo. Kdor tega ne upošteva, ne bo imel dolgo dobrih krav-molznic v hlevu!

V ostalem moramo glede molže upoštevati predvsem naslednje zahteve:

1. Med molžo naj se v hlevu ne krmi, ne kida gnoja, ne nastilja in ne čisti živine, ker se pri vseh teh delih dviga prah in prihaja v mleko!

2. Pred pričetkom molže je vse molzne krave segnati pokonci, da se znebijo odpadkov pred, ne pa med molžo!

3. Ne puščajmo med molžo v kravji hlev tujih ljudi, ker to krave vznemirja.

4. Čimvečja snaga je pri molži najvažnejša stvar, zato je vodovod v hlevu ali v predprostoru zelo koristna naprava. Pa tudi če tega ni, je treba pred molžo umiti vime vsem kravam, ki so ga pri ležanju onesnažile, ter ga s čisto krpo dobro osušiti. Zatem je treba kravi, ki jo bomo molžili, privezati z jermenčkom rep k eni zadnjih nog, si nato roke skrbno umiti, in šele potem smemo vzeti v roke posodo za molžo! Če pa ima krava vime snažno, ga samo obrišimo s suho, mehko krpo! Pogosto umivanje dela namreč vime raskavo in je tudi nevarno zaradi prehlada! Tudi roke imejmo pri molži zmeraj popolnoma suhe!

5. Žehar naj bo tako narejen, da nam olajšuje delo in da ga je lahko čistiti! Zato so najboljši ovalni, posebno še napol

pokriti žeharji iz dobro pocinjene pločevine!

6. Prve kapljice mleka je izmolziti ne v žehar, niti ne po tleh, marveč v posebno posodo ter pogledati in povonjati, da li je mleko zdravo. Če ima krava vroče vime, če nerada pripusti mleko, če je to rumene ali celo rdeče barve, če ima neprijeten vonj ali slan okus — je krava gotovo bolna.

7. Bolne krave pomolžemo nazadnje, v posebno posodo, torej ne v žehar, v katerega molžemo mleko zdravih krav. Tako mleko takoj skuhamo in pokrmimo svinjam. Prodajati ali doma uživati pa ga ne smemo!

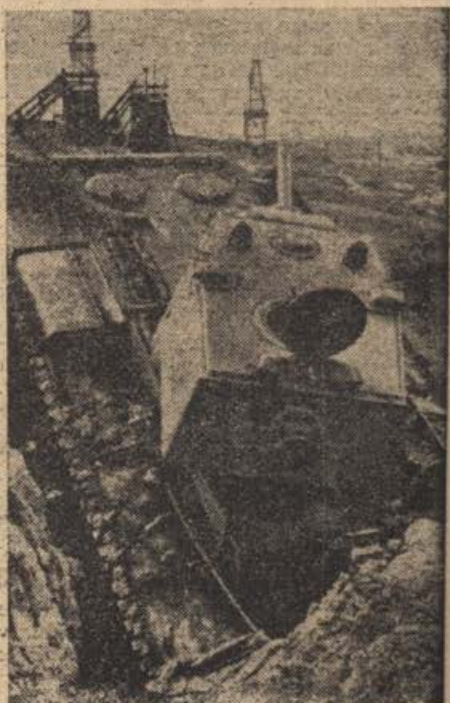
8. Če pa smo ugotovili, da ima krava zdravo mleko, vzamemo žehar in molžemo brez prestanka, dokler daje krava mleko. Če je žehar majhen, krava pa ima mnogo mleka, naj bo v bližini nekdo, ki nam zamenja žehar, ko je prvi poln, ter odnese namolženo mleko takoj iz hleva.

9. Ko smo eno kravo pomolžili, si moramo roke izplakniti in otrieti, preden začnemo molziti drugo kravo.

10. Namolženo mleko je treba sproti od vsake krave odnesti iz hleva, da je čimmanj časa izpostavljeno nezdravemu hlevskemu zraku in raznim onesnaženjem!

Kolikokrat dnevno molžemo? Krave s svežim mlekom molžemo prve dni štirikrat dnevno, istočasno, ko krmimo tudi teleta, nato pa vsa dobo, dokler tele dobiva mleko tritkrat dnevno, trikrat. Sicer pa je v navadi zdaj splošno samo dvakratna molža dnevno, in sicer zjutraj pred krmiljenjem, zvečer pa pred ali po krmiljenju.

Kako pa je s teleti? Ali je bolje teleta napajati ali pustiti sesati? Za tele je navadno boljše, če ga pustimo sesati (zato n. pr. puščamo predvsem za plemene namene bické da sesajo), toda neprimerno je to zategadelj, ker moramo itak za teletom vendarle kravo še izmolziti do kraja. Praktično je torej bolj, teleta napajati, vendar je pri tem potrebna velika pazljivost in skrajna čistoča, ker sicer napajajo tele prav rado oboli na prebavilih.

(PK. Aufnahme: Kriegsbericht Funk)

Die Schlucht wurde diesem sowjetischen Panzer zum Verhängnis.

Pridobitev nemškega državljanstva za Spodnještajerce

Ministrski svet za državno brambo je izdal odredbo o pridobitvi nemškega državljanstva v osvobojenih pokrajinah Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske, ki je razglašena v uradnem listu Reich-a (Reichsgesetzblatt, Teil I, Seite 646) z dne 24. oktobra 1941.

Po tej odredbi, ki ima moč zakona, pridobijo po § 1 **nemško državljanstvo** z veljavnostjo z dne 14. aprila 1941 nekdanji jugoslovanski državljani, pripadniki nemškega ljudstva, ki so imenovanega dne imeli na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Kranjskem svoja stanovanjska bivališča ali domovinsko pravico. Nadalje pripadniki nemškega ljudstva brez državljanstva, ki so istega dne stanovali na področju Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske.

Nemško državljanstvo na preklc po § 2 si pridobijo nekdanji jugoslovanski državljani nemške ali plemensko sorodne krvi ter nemško ali plemensko sorodno krvni brez državljanstva, ki so dne 14. aprila 1941 v osvobojenih pokrajinah Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske imeli svoja stanovanjska bivališča, v kolikor se jih prizna kot domovini zveste prebivalce

Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske in če niso postali nemški državljani po § 1.

Nekdanji jugoslovanski državljani, ki so dne 14. aprila 1941 imeli svoja stanovanjska bivališča na področju osvobojenih pokrajin Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske ter si po zgoraj popisanih določilih po §§ 1 ali 2 pričujoče odredbe ne pridobijo nemškega državljanstva ali ga pa pozneje s preklcom izgubijo, so samo **svojci Nemčije pod zaščito** (v nemščini Schutzangehörige). Predpogoj za tako zaščito je, da dotični bivajo in stanujejo na področju Nemčije. Pri preselitvi v inozemstvo ugasne pravica na zaščito.

Izdaja listin in potrdil o posesti ali neposesti nemškega državljanstva bo podvržena pristojbinam in oddajam, ki jih bo predpisal minister notranjih zadev.

Odredba je datirana z 14. oktobrom 1941 ter so jo v Berlinu podpisali predsednik ministrskega sveta za državno brambo Reichsmarschall Göring ter Reichsministra Frick in Dr. Lammers. Njen ponatis je izšel tudi v odredbenem in uradnem listu (Verordnungs- und Amtsblatt) šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem in sicer v številki 51.

MALE VESTI

* **Spodnještajerci so bili vedno sijajni vojaki.** V dnevniku »Marburger Zeitung« je nedavno Rudolf Kraker objavil spominski opis o spodnještajerski deputaciji, ki je leta 1918 pod vodstvom župana mesta Pettau pokojnega Josefa Ornig-a obiskala cesarski dvor v Wien-u, kjer je na najvišjem mestu intervenirala v zadevi protidržavnega rovarjenja panslavizma. Pri tej avdijenci je Ornig med drugim omenil zasluge spodnještajerskih bojnikov v takratni svetovni vojni ter jih je ocenil takole: »Mislim na žrtve, ki jih tukaj za-

stopano ljudstvo prinaša svoji domovini. Bile so to žrtve v denarju ob pravičnem času, ljudstvo pa daje še veliko težje žrtve od svojega obstoja. Sijajne regimente zastopa to poslanstvo tukaj: 87. i 47. peš. polk, 26. strelski pešpolk, 3. pionirski in 3. saperski bataljon ter prostovoljno iz ljudstva izšel bataljon prostovoljnih strelcev Marburg IV.«

* **Ljudsko gibanje v Marburgu.** Pri civilnem ali stanovskem uradu spodnještajerske prestolnice zabeleženo ljudsko gibanje je bilo v prvi polovici nove obdobja precej zanimivo. V svrhu primerjanja navajamo v oklepaju tudi številke druge polovice oktobra tega leta. Prijavljenih je bilo: 81 rojstev (56), od teh 44 dečkov (30) in 37 deklic (26); smrtnih slučajev 42 (46), od teh moških 16 (20) in žensk 26 (26). Civilnih porok je bilo 22 (7).

* **45 tečajev nemščine v 1771 udeleženci** imajo ravnokar v Cilli-ju. Od tega je 45 jezikovnih tečajev po podjetjih z 641 učenci.

* **Zborovanje udeležencev svetovne vojne ter njih svojcev.** V nedeljo, dne 23. novembra ob 9. uri predpoldne se vrši v Marburg-u v dvorani organizacije Steirischer Heimabund zborovanje vseh udeležencev svetovne vojne in njih svojcev, ki stanujejo na Spodnjem Štajerskem. Na zborovanju bodo govorniki poročali in zavzeli stališče do sličnih velikih združenj v Reich-u kakor tudi do obrambnega moštva. Pri tem se bo največ brige posvetilo socialnim vprašanjem na tem področju. Z ozirom na važnost dnevnega reda je pričakovati mnogoštevilne udeležence.

* **20% oddajo židovskega premoženja** je odredila slovaška vlada z odredbo od 9. septembra t. l. Ravnokar izdana pravila o izvedbi te odredbe določajo podrobnosti te oddaje, ki jo morajo židje plačati v dveh obrokih.

* **Zasebne nemške šole v Zagrebu.** Po ureditvi zagrebske višje zasebne nemške šole, je v Zagrebu v pripravi tudi otvoritev dvehletne zasebne nemške trgovske šole. Dovoljenje je izdalo hrvatsko ministrstvo za šole.

Ravnanje z mlekom. Mleko je treba takoj po molži precediti skozi fino cedilo v posode (najbolje naravnost v kante), v katerih damo mleko hladiti. V ta namen je prikladno koritce, ki ga napolnimo, ali skozenj napeljemo tekočo mrzlo vodo ter vanj postavimo posode z mlekom tako, da jim voda sega nekaj pod gornji rob. Se bolje je seveda, če moremo mleko ohladiti na hladilniku. Kajti le takoj po molži ohlajeno sveže mleko je mogoče hraniti na hladnem in zračnem mestu nekaj časa, ne da bi se skisalo ali sesirilo. Če takega prostora nimamo, moramo mleko takoj po molži prevreti.

Posode za prevažanje mleka in prevoz. Kante za mleko naj bodo dobro pocinjene ali pa emajlirane. Se bolje so aluminijaste kante, vendar teh ne smemo čistiti s sodo! Mlečne kante čistimo tako, da jih najprej izplaknemo s hladno čisto vodo, nato pa jih v vroči vodi, kateri smo pridali sode (ako kante niso aluminijaste!), odrgnemo s krtačo, tudi pokrov! Oprane kante damo z navzdol obrnjeno odprtino sušiti, najbolj na posebno stojalo.

Pri prevozu mleka je paziti, da se pokrovi kant tesno prilagajajo. Če se ne, ne smemo pokrovov obvijati s cunjami, temveč s pasico iz pergamentnega papirja. Nekatere kante so opremljene z gumijastimi obročki na pokrovih, vendar je treba le-te pogosto izmenjati, ker radi popokajo. Priporočati je torej bolj nabavo kant brez gumijastih obročkov s tesno se prilagajočimi pokrovi.

Vozovi za prevažanje mleka morajo biti brezpogojno na vzmeteh, kante pa pokrite s plahto, ki jih varuje pred cestnim prahom.

Tudi vodstvo mlečne kontrole spada k poglavju o pravilni molži. Zapisovati je treba tudi vse druge podatke o kravi, tako n. pr. dneve otelitve, pripustitve k biku itd., da moremo pravočasno prestatiti z molžo pri brejih kravah, pravilno odstavljati teleta itd. Razen v zapisnikih naj bodo v hlevih z večjim številom krav ti podatki napisani tudi na tablicah, ki jih obesimo nad stojišča krav.

(PK. Mortag-Aufnahme)

Artillerie auf dem Vormarsch. Die Kanoniere nutzen die Fahrt zu einem kurzen Schlaf.

* **Žične železnice omogočajo izkoriščanje hribovskih gozdov.** V velikih goratih krajih vzhodnega Tirola se nahajajo obsežni gozdovi, ki se jih radi pomanjkanja cest doslej ni moglo primerno izkoriščati, gradnja cest pa bi požrla ogromne vsote denarja. Merodajna mesta so sedaj sklenila, da se gradi žične prevozne železnice, s katerimi se bo les spravljalo v doline. Prvo tako zračno žično železnico gradijo pri Sillianu.

* **Francoski vojni minister general Huntzinger** se je pred par dnevi smrtno ponesrečil v štirimotornem letalu na letu iz Severne Afrike v domovino. Letalo je v megli trčilo v nek hrib ter je v svojih razbitinah popolnoma zgorelo. Truplo generala in njegovih spremljevalcev so popolnoma zgorela. Z generalom Huntzingerjem je umrl eden izmed najbolj znanih francoskih vojskovodij. Lansko leto je general Huntzinger kot zastopnik Francije v gozdu pri Compiègne-u podpisal premirje z Nemčijo. Povodom smrti generala Huntzingerja je Führer poslal maršalu Petainu brzojavko z izrazi sožalja. Istočasno je tudi zunanji minister v Ribbentrop izrazil admiralo Darlanu kot poslevočedemu predsedniku francoske vlade sožalje nemške vlade.

* **40 prostozidarjev so aretirali v Zagrebu.** Po uradnem sporočilu hrvatskega notranjega ministrstva so v Zagrebu nedavno aretirali 40 prostozidarjev radi širjenja vznemirljivih vesti, s katerimi so motili prijateljske odnose Hrvatske napram veselim osi Rim-Berlin. Nekateri izmed aretiranih bodo postavljeni pred posebno sodišče, ostile bodo romali v koncentracijsko taborišče.

* **Zid Paul Einzig zahteva uničenje nemškega naroda.** Židovski glavni urednik londonskega lista »Financial News«, Paul Einzig, je nedavno obelodanil uvodni članek, v katerem zahteva popolno uničenje in izpropanje nemškega naroda tudi v slučaju, da bi Anglija v tej vojni zmaga. Tisti — tako piše Einzig —, ki mislijo, da v Evropi in na svetu ne more biti blagostanja, ako ga ni tudi v Nemčiji, so na krivi poti. Nemški narod se v smislu izvajanja maščevalnega žida »ne sme nikdar več dvigniti«. Tej misli bo po njegovem mnenju treba žrtvovati »par let lastnega blagostanja«. Paul Einzig zatrjuje torej brez sramu, da hočejo internacionalni židje uničiti in izbrisati nemški narod za vse čase.

* **Svečana počastitev nemškega vojskovodje generala von Scharnhorsta.** V Pragi se je vršila pred kratkim lepa spominska svečanost v počastitev velikega nemškega vojskovodje generala von Scharnhorsta. Nemška oborožena sila je pred hišo, v kateri je svojčas umrl veliki mož, priredila lepo svečanost odkritja spominske plošče.

* **Voditelj bosanskih muslimanov, Dr. Džafer Kulenović,** je bil imenovan za namestnika hrvatskega predsednika vlade. V merodajnih krogih izjavljajo, da pomeni njegov vstop v vladu dokončno konsolidacijo hrvatske notranje politike.

* **Italija je poslala vse hrvatske vojsake,** ki so kot nekdanji pripadniki jugoslovanske vojske padli v italijansko vojno ujetništvo, v njih domovino. Tako je odredil sam Mussolini.

* **Dnevno bodo delali po eno uro za stonjci za hrvatsko državno skupnost.** Nastavljenci mnogih državnih in privatnih podjetij na Hrvatskem so sklenili dnevno delati še po eno uro brezplačno za hrvatsko državno skupnost.

* **15. decembra 1918 so padli v Zagrebu prvi hrvatski ustaši v borbi za samostoj-**

no hrvatsko državo. Letos 15. decembra bodo te žrtve slovesno pokopali na Mirogoju v skupni grobnici.

* **Na tisoče zamazanih praznih steklenic** leži po hišah v zaprašenih kotih v kletih in po podstrešjih brez vsake koristi. Gospodinje izročite jih v soboto, dne 22. novembra zbiralcem za naše vojake na Vzhodu.

* **Izid ljudskega glasovanja v Romuniji.** Kokor smo že poročali, je maršal Antonescu razpisal plebiscit, v katerem je imel romunski narod odobriti ali odkloniti njegovo politiko. Po dosedanjih izidih je glasovalo 3.391.160 Romunov za, 65 pa proti. To glasovanje smatrajo kot dokaz zato, da odgovarja Antonescova politika volji celokupnega romunskega naroda.

* **V sladkorju se je zadušil.** V sladkorni tovarni v Hadmersleben-u je neki delavec padel v drčni plaz sladkorne mase, ki ga je pod seboj pokopala. Ko so ga rešili iz sladkorja, je bil že mrtev.

* **Za sprejem v organizacijo Steirischer Heimatbund** v okrožjih Trifail in Rann se je prijavila ogromna večina tamkajšnjega prebivalstva. Po poročilih iz Ranna se je v imenovanem okrožju prijavilo 97,3, v okrožju Trifail pa 95,5 odstotkov celokupnega prebivalstva.

* **Velike ugodnosti za družine z mnogimi otroci** predvideva načrt novega zakona, ki ga bodo izdali v Bolgariji. Ugodnosti bodo v davčnih olajšavah, brezplačnem šolanju, v brezobrestnih posojilih za moderniziranje kmetij ter v povečanju uradnih in nastavljenjskih dohodkov.

* **Nemško šolstvo v Rumuniji** ima pravico ustanavljati ljudske in srednje šole ter vzgojne zavode vseh vrst.

* **112.000 Reichsmark** je prinesla zbirka dne 9. novembra na Spodnjemstajerskem takozvana nedelja požrtvovalnosti, ko se je ljudstvo zadovoljilo z eno jedjo, pri tem dosežen prihodek pa prispevalo za akcijo zimske pomoči.

* **Rudar je postal doktor.** V revirju »Sachsen« pri Hamm-u se je rudar Ernst Wötmann vsakodnevno po dovršenem delu z motornim kolesom peljal v Münster k predavanju. Ker je zadnji čas moral k predavanju z vlakom, mu je rudarska uprava v želji, da mu študije olajša, nočno delo zamenjala z delom v svojem kokosarskem laboratoriju v Hamburg-u, kar mu je omogočilo nadaljevanje študija. Wötmann je sedaj postal doktor naravoslovja, kar se ima zahvaliti svoji energiji ni uvidevnosti vodstva rudnika, ki je njegovo prizadevanje podprlo.

* **Italijanski frontni časopis v ruski cirilici** tiskajo na vzhodni fronti za vojake, ki se na strani Nemčije borijo proti boljševikom. List nosi ime »C. S. J. R.«, kar predstavlja kratico za naziv poveljstva, ki ga izdaja. Tiskajo ga za fronto v neki bivši pol razbiti boljševiški tiskarni, ki nima latinskih črk.

* **Najvišji most na svetu** gradijo v Ostmarki. Pri gradnji avtobusne ceste Salzburg-Villach-Klagenfurt se vršijo priprave za gradnjo mostu, ki bo premostil 150 metrov nižje ležečo dolino. To čudo nemške tehnike bodo imenovali »Kremsbrücke«. Most bo najvišji na svetu, saj bo za kakih deset metrov višji od zvonika štefanske cerkve v Wien-u. Za samo trasiranje se je moralo navoziti pet milijonov kubičnih metrov materiala.

* **»Očetu domovine«, Dr. Ante Starčeviću,** bodo v Zagrebu postavili reprezentativen spomenik. Predvideni stroški bodo znašali okrog devet milijonov Kuna.

* **Mesto Zagreb** je v zadnjem času kot prestolnica Hrvatske naraslo za nič manj kot 500.000 prebivalcev.

* **Nova omejitev za italijansko prebivalstvo.** V Italiji so na podlagi potreb, ki jih stavlja vojni čas, uvedli običaj, da se po 10. uri zvečer ustavi celoten promet. Po tem času ne obratujejo po italijanskih mestih nobene cestne železnice, nikakšni avtobusi in tudi gostilniška podjetja ne. Izjema velja samo za kino-gledališča, id jih prebivalstvo lahko obiskuje peš.

* **Štirje rodovi so prejeli Železni križ.** Pred kratkim je bil odlikovan Leutnant Hans Jürgen v. Trauwitz-Helwig iz Hamburga z Železnim križcem prvega razreda. S tem je v tej družini odlikovan frontni bojevniki četrte generacije. Praded imenovanega je prejel Železni križ prvega razreda kmalu po ustanovitvi tega reda leta 1813. To je bil Rittmeister von Helwig, ki mu je kraljica Luise šest let poprej v Tilsitu izročila red pour le mérite z besedami: »Ako bi vsi tako izpolnili svojo dolžnost kakor vi, nas ne bi bilo tukaj.«

* **Zagrebski stol sedmorice,** najvišje sodišče v Neodvisni državi Hrvatski, se bo preselil s pričetkom novega leta iz Zagreba v Banja Luko. V kratkem se bo v Banja Luko tudi preselilo vodstvo hrvatske ustaške mladine.

* **Potovanja židov** so na Slovaškem mogoča samo z dovoljenjem oblasti in to za vsako poedino vožnjo posebej.

* **Potres pri Erzinšanu v Turčiji** je poškodoval tudi železniško progo Sivas-Erzurum. Dokler škode ne popravijo, so na progi ustavili promet.

* **Dva nova ministra je dobila Turčija.** Minister vojske je postal general Artunkal, minister za promet pa admiral Fahri Kagit.

* **Železniško progo Zagreb-Samobor** bodo elektrificirali. Radi izgraditve železniške proge Zagreb-nemška državna meja, se bo na nekaterih krajih preložilo tudi progo Zagreb-Samobor. Pri tej prilležitosti bodo to izklotirno progo tudi elektrificirali.

* **Planinske paše v Ostmarki** obsegajo 1,1 milijon hektarjev in jih je po številu 8808. Vsako leto gre več stotisoč glav živine na te planinske paše, med katero se nahajajo tudi mlada goveda in krave-mlekarice. Planinsko mleko je po kvaliteti posebno cenjeno, ker se v istem izraža višinski zrak in sončni žarki, ki so ga deležne krave-mlekarice v planinah. Vsako leto pridelajo v teh planinskih pašah okrog 700.000 hektolitrov mleka, kar predstavlja pomembno postavko v mlekarstvu Ostmark-e.

* **Pozor na ostro streljanje vojaštva.** Med 24. in 28. novembrom ter med 8. in 12. decembrom bo vsakodnevno od 8. do 17. ure v prostoru Obernau-Sestersche, ki leži kakih 30 kilometrov južno od Marburg-a, ostro streljanje vojaštva z infanterijskim orožjem. Prostor, ki je zastražen, je med streljanjem nedostopen. Navodilom vojaške straže se je pokoravati.

* **Dve vrsti grozdja na eni trti.** V Edenkoben-u so v nekem vinogradu pri letošnji trgatvi našli, da je obrodila neka trta silvanca tretjino črnega in dve tretjini belega grozdja.

* **Dveletni praktični in teoretični šolski tečaj za bolničarke** so otvorili v Graz-u na ženski šoli, ki je last Gau-a Steiermark. Informacije o sprejemu deklet v imenovano šolo, ki se jih še lahko upošteva, se dobijo pri vodstvu šole v Graz-u, Radetzkystraß 15/III.

* **Roosevelt zahteva kredite za oborožitev.** Kakor poročajo iz Washingtona, zahteva prezident Roosevelt od kongresa nadaljnjih 6,687 milijard dolarjev za oborožitev.

* Angleško otočje Bermuda postane ameriška trdnjava. Amerikanci so na angleškem otočju, ki leži blizu USA obrežja in ga imajo v zakupu kot vojaške defenzivne baze, začeli z gradnjo velepotnih vojaških trdnjavskih utrd. Angleži pa stvarno nimajo na teh svojih otokih ničesar več odločati.

* Šesto obletnico sankcij je praznovala na slovesen način 18. t. m. vsa Italija. Mesta in vasi so bila v zastavah. Italijanski narod se je spomnil drznega poskusa Anglije, ki je hotela pred šestimi leti z gospodarsko vojno prisiliti Italijo k kapitulaciji.

* Japonska zbornica je soglasno odobrila resolucijo vseh skupin poslancev, v smislu katere pozivajo vlado k nadaljevanju dosedanje nacionalne politike. Resolucija ima jako ostro konico proti poskusom vmešavanja Zedinjenih držav ter konča z besedami: »Japonski narod je prepričan, da nima možnosti do nikakega vzpona, ne da bi to vojno zmagovito končal. Pomnožitev posojil in davkov služi vojnim svrham.« — Gornja zbornica je pretekli t. rek izglasovala dodatni vojaški budžet v višini 3,8 milijard jenov.

* Ako Anglija zahteva... Egiptovska vlada je na željo angleške vlade sporočila vladam v Vichiju, Madridu in Tokiju, naj ustavijo delovanje francoskih, španskih in japonskih konzulatov v Egiptu. — Obenem je anglofilska vlada Iraka na pritisk Anglije ukinila svoje diplomatske odnose s Francijo in z Japonsko.

* Turški ministrski predsednik Refik Sadam je odšel na enomesečni dopust. V tem času ga bo zastopal v vladi zunanji minister Saradžoglu.

* Nesreča ameriškega vojaškega letala. V bližini Springfielda (Ohio) je strmoglavilo neko vojaško letalo ter se je popolnoma razbilo. Oba pilota sta našla pod ruševinami letala svojo smrt.

* Usmrtilitev treh izdajalcev. Iz Berlina poročajo: Dne 27. avgusta je bil 53 letni Adam Mollen, v zadnjem času bivajoč v Metz, od ljudskega sodišča obsojen radi priprav na veleizdajo na smrt ter na trajno izgubo meščanskih pravic. Mollen je bil preteklo sredo usmrčen. Imenovani je že v času največjega nemškega ponižanja po versaillskem diktatu deloval kot rheinski separatist. V zadnjem času je ponovno zašel na pot veleizdaje. — Sredo zjutraj sta bila radi veleizdaje na smrt obsojena Karl Spiegel iz Reichala in Bruno Raschke iz Breslau-a usmrčena. Ljudsko sodišče ju je razen tega obsodilo na trajno izgubo meščanskih pravic. Oba sta v službi neke inozemske vohunske službe vohunila proti Nemčiji.

Obnova kmetijstva v okrožju Cilli

Ob prevzemu Spodnje Štajerske je bila skrb za prehrano prebivalstva glavna briga nove uprave. Po odpravi izrednih težkoč se je to vprašanje tudi v kratkem času ugodno rešilo.

Drug važen problem v okrožju Cilli je bil, da se ni zamudilo ali pa sploh opustilo spomladanske obdelave zemlje in setve. V to svrhu je bilo mnogo dela in truda s preskrbo vprežne živine. Vse po srbski armadi zaplenjene konje je bilo treba iskati in vrniti ter izposojevati, končno je tudi uspelo, da se je obdelalo in posejalo vso rodno zemljo.

Prehranjevalni urad pri političnem komisarju v Cilli-ju, ki je bil nato ustanovljen, je začel uradovati. Eno njegovih najbolj perečih del in brig je predstavljalo vprašanje hmelja, ki ga gojiijo v okraju na kakih 1800 hektarjih in se ga ni dalo vnovčiti. Izdalo se je hmeljarjem navodila, da so svoje hmeljske nasade znižali za 30 do 35 odstotkov. Temu je sledila še ena redukcija hmeljske nasadne površine sedaj v jeseni. Na ta način pridobljeno rodno zemljo se je uporabilo za žitarice, krompir, repo itd. ter za razno sočivje in živinsko hrano.

V svrhu izboljšanja in povečanja kmetijskih pridelkov, ki so bili na celi črti nezadovoljivi, kar je naravno prav neugodno vplivalo tudi na živinorejo, se je preskrbelo sveža, izbrana in dobra semena, umetna gnojila itd. Vse to je ustvarilo podlago in pripravilo pot za povečanje produktivnosti storitev. Doseglo se je s tem že 8 do 10% več pridelkov. S primernimi umetnimi gnojili se bo to seveda še povečalo.

Pridelek krompirja radi pomanjkanja primerne semenskega krompirja ni zadovoljil. Spomladi se bo preskrbelo zadostno količino odgovarjajočih vrst, da se stanje izboljša.

Kmetovalcem se bo nudilo tudi pomoč v strojih ter pomoč in nasvete za izboljšanje in povečanje pridelkov za krmo.

Za osveženje in dvig živinoreje, ki jo je bivša državna uprava kakor vse druge panoge gospodarstva zanemar-

jala, se je doslej preskrbelo že 40 bikov ter več plemenskih krav. Nadaljnji uvoz sledi. Konji santalske pasme, od katerih se je nekdanj 12 do 14 tisoč žrebet izvozilo, so padli na nič. To je povzročila brezumna rekrutacija srbskih vojaških oblasti, ki so kmetom jemale konje, ne da bi vodile računa o konjereji kot taki. Trenutno gre vsa skrb za tem, da se ustvari podlago za dobro in primerno konjerejo. Tudi dvig svinjereje je pereč. Tozadeven začetek je podan v uvozu mrjascev, ki so že na poti.

Gospodarstvo z mlekom je določilo enotne cene. Ustanovilo se bo mlekarstvo zadrugo v Cilli-ju, ki bo imela 10 do 15.000 litrov dnevne kapacitete. Že sedaj se iz Cilli-ja preskrbuje mleko za industrijska področja Trifail in Edlingen. Zbirališča mleka ter maslo izdelujejo naprave so v pripravi.

V bodočih zimskih mesecih se bo pridno delalo na izobrazbi in podučevanju prebivalstva v smislu pridelovalne bitke, ki jo vodi nemški narod. Okrožje Cilli, ki ima po svoji zemlji in svojem podnebjem dobro podlago za znatno razširjenje svojih njiv s sočivjem, ki so prilagojene srednje velikim kmečkim razmeram, dobiva temeljni začetek kmetijske obnove. Temu bo sledila spopolnitev s končnim ciljem: oskrba prehrane iz lastne zemlje.

Važnost soli v živalski prehrani

Nihče ne dvomi, da je kuhinjska sol za človeka neobhodno potrebna. Mnogo jih pa je, ki se še ne zavedajo, da je tudi našim domačim živalim potrebna sol. Nekatere rastline ali njihovi deli vsebujejo večje količine soli in če z njimi krmimo, ni treba še posebej dodajati soli. Precej soli vsebujejo detelje, repni, oljnati plodovi itd. V drugi krmi je bolj malo soli ter jo zato moramo dodajati v obliki barvane živinske soli. Tam, kjer so njive ali travniki močno gnojene s kalijevo soljo, moramo vedno sol dodajati, ker kalij nadomesti v rastlinah tudi natrij, ki je sestavni del kuhinjske soli. Nekatere rastline, kot n. pr. krompir, vedno vsebujejo velike količine

OSRAM D

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.

Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM D daje poceni svetlobo.

(Weltbild)

Die kleinen Märchenbücher der letzten Straßensammlung für das Kriegswinterhilfswerk bildeten das Entzücken der Kinderwelt.

kalija in če bi hranili živali samo z njimi, bi trpele pomanjkanje soli.

Kakor človek, oboli tudi žival, če ne dobi s hrano dosti soli. Dokler so se ljudje hranili predvsem z mesom, niso občutili potrebo po soli, ker jo je v mesu toliko, kolikor je telo potrebuje. Zato tudi mesojede živali ne potrebujejo toliko soli kot rastlinojede. Vsakemu je znano, kako željivo ližejo sol ovce, koze in goveda. Če bi jo ne potrebovale, ne bi bilo takega pohlepa po njej.

Pri pomanjkanju soli se zmanjša prebava, izgubi tek in pri živalih opazimo, da ližejo zid. S prebavljeno hrano pride sol v kri in z njo oskrbuje živčevje, mišičevje, mleko, slino, kosti in drugo. V peči krvi je skoraj polovica iz kuhinjske soli. Sol draži žleza v ustih in prebavnih organih in s tem poveča izločevanje sline in drugih sokov, ki so potrebni za prebavo hrane. V želodcu se nahaja zelo važna solna kislina, ki nastane iz soli, iz katere se odcepi en spoj, namreč klor.

S soljo lahko izboljšamo neokusno krmo, da jo živali rada žre. Posoljena slama in slabo, posebno kislo seno, postane lažje prebavljiva. Vse domače živali rabijo sol, toda ne v enaki količini. Največ je rabijo ovce, koze in goveda.

Konji dobivajo navadno zadosti soli v krmu. Isto je s prašiči, ki so občutljivi na preslano hrano in lahko celo poginejo. Če dobivajo pomije, ni treba dodajati soli. Ovcam, kozam in rogati živini se priporoča dati dnevno 5 do 10 gramov na 100 kg žive teže, 500 kg težka krava dobi torej 20 do 50 gramov, kakoršna je pač hrana.

Josef Hraschowitz.

DOPISI

□ Egidij. Imeli smo tečaj za nego dojenčkov, ki ga je obiskalo mnogo žen in deklet. Sestra Theresia Luger je udeleženko učila o prehranjevanju in negovanju dojenčkov.

□ Windischfeistritz. Zene krajevne skupine organizacije Steirischer Heimatbund

so nakuhale 80 litrov sadne marmelade, ki je namenjena za naše otroške vrtce. Ravnokar šiva vsako popoldne 75 parov pridnih ženskih in deklinskih rok koristna in potrebna oblačila za naše malčke. Pri zbiralni akciji za zimsko pomoč, ki je lepo uspela, je prostovoljno sodelovalo 35 žen.

□ Anderburg. Imeli smo dve filmski predstavi, ki sta bili dobro obiskani. Obiskovalcem je najbolje ugajal nemški tedenski pregled. — Zborovanja, ki so se vršila na področju naše krajevne skupine, so bila povsod lepo obiskana. 288 poslušalcev je navdušeno sledilo izvajanjem govornikov organizacije Steirischer Heimatbund.

□ Edlingen. Prijave za sprejem v organizacijo Steirischer Heimatbund so na razveseljivi višini. 99,7 odstotkov celokupnega prebivalstva se je priznalo, da stoji za Führer-jem in da ljubi svojo domovino. — Naval v tečaj nemščine je dosegel 1400 udeležencev, razen tega se je še veliko število prijavitelcev moralo potolažiti s predzabeležbo za poznejše tečaje. — Tudi organizacija žen je pridno na delu, da bo čez zimo blažila bedo in potrebo ter odpravila to žalostno dedščino bivše države.

□ Frauenberg. Kakor po drugih večjih krajih, je tudi že pri nas prišlo do prvih civilnih porok. Imeli smo nedavno dvojno civilno poroko, ki jo je izvršil uradni župan Mittendorfer. — Tudi štiri novorojenčke moškega spola je registriral civilni ali stanovski urad.

TO IN ONO

o. Tajna arabska radio-postaja v Egiptu. Po poročilih iz Tunisa deluje v Egiptu neka tajna radio-oddajna postaja, ki se v arabskem jeziku silno znaša nad Angleži. Kljub skrbnemu iskanju še Angleži niso našli postaje, ki jim dela očitno velike preglavice.

o. Učitelj zgodovine našega Führerja je praznoval svoj 88. rojstni dan. V St. Andriä (Lavanttal) je praznoval te dni pro-

fesor Dr. Leopold Pötsch, ki je svojčas podučeval Führerja kot srednješolca zgodovino, svoj 88. rojstni dan. Führer je v svojem delu »Mein Kampf« zapisal, da je bil slavljeneц tako dober učitelj zgodovine da mu je postala zgodovina najljubši učni predmet.

o. Angleški manevri v Indiji. Kakor poroča agencija Stefani iz Singapurja, se vršijo trenutno v Severni Malaji in v Burmi manevri angleških in domačinskih čet.

o. Trojčke je povila. V Friedbergu je porodila kmetica Theresie Gammel, ki je že sicer mati deveterih otrok, zdrave trojčke. Vsi trije novorojenčki so fantki. Mati je stara 40 let.

Koristne ptice in zima

Neizmerena je škoda, ki jo prizadevajo na sadnem drevju razni zajedavci. Kdor se te škode, ki gre v milijone, prav zaveda, mora uvideti, kako važna in neogibna potrebna je obramba pred zajedavci. S smotno izvedeno obrambo rešimo v narodnem gospodarstvu ogromne dobrine. Žal, da je sicer neogibna obramba s tehničnimi sredstvi (z raznimi škropivi, mazami i. dr.) težavna, zamudna in draga, pa včasih celo neuspešna. Saj je med zajedavci mnogo zlasti žuželk, ki jim s kemičnimi sredstvi ne pridemo vedno do živega. Zato pa kljub vsej važnosti tehniške obrambe ne smemo pozabiti na naravno obrambo, ki nam jo nudijo ptice pevk. One znajo najti vsa skrivališča, one z lahkoto dosežejo najvišje vrhove sadnega drevja, one si prav od blizu lahko ogledajo vsako najtanjšo vejico še tako obširnega drevesa. Kdo ne pozna teh naših drobnih krilatcev kakor sinčice, tašče, rdečorepk, črnoglavk, penic, palčkov, ščinkovcev, žoln, detalov, brglezov in še več drugih, ki se izvečine hranijo s škodljivimi žuželkami.

Z obžalovanjem moramo pa priznati, da so ti naši najboljši pomočniki v boju s sadnimi zajedavci po naših sadovnjakih bolj in bolj redki. Zaradi tega se pa bolj in bolj množi razna golazen, ki vedno huje ogroža sadno drevje in njega pridelek. Da je po naših sadovnjakih vedno manj koristnih ptic, je glavni vzrok to, ker vedno pogrešajo prirodnih prilik za gnezdenje in za prehrano, zlasti pozimi. S širjenjem umnega kmetijstva, prav posebno pa zaradi velikega napredka v sadjarstvu, so izginile razne ugodne prilike za bivanje v sadovnjakih. Ptice so se preselile v gozdove in sploh v ugodnejše kraje, kjer jim je obstanek mogoč. Nujno je torej, da skušamo na kak način nadomestiti, kar jim je vzela kultura. Privabiti jih moramo nazaj v sadovnjake, ki so se jim odtujili pod silo razmer. To bomo dosegli, ako jim preskrbimo prilike za gnezdenje in ako jim s pokladanjem primerne krme pomagamo čez najhujše zimske mesece.

Z zimskim krmljenjem koristnih ptic bomo imeli gotove uspehe le tedaj, ako je pravilno in smotno urejeno. Pricami moramo nuditi primerno hrano, na pravem kraju in o pravem času.

Naše najkoristnejše ptice so žužkojede, torej mesojede. Zato jim pozimi najbolj ugajajo razni mesni ostanki, tolšče, zlasti v oljnatih semenih, kakor je konoplino, makovo, sončnično in laneno seme. Posebno rade imajo tudi bučno seme, ki pa menda ni prav zdravo. Zelo rade uživajo poleg raznega mesovja tudi loj. V sili, ko ni pri rokah kaj primernejšega, se zadovoljijo tudi s kruhom, ki mora biti pa popolnoma suh in zdrobljen. Prav tako gre v slast vsaj nekaterim koruzni zdrob.

Zimsko krmo je treba pokladati v takem kraju in v taki napravi, da je pticam vedno, torej tudi med snežnim metežem dostopna in da so varne pred mačkami. Z navadnimi krmilnicami hišicami, kakor jih vidimo pogosto po vrtovih, lahko več škodujemo nego koristimo, ker jih vsak snežni metež zapade in ptice ne morejo do hrane takrat, ko so v največji stiski. Krmilnica na prostem pa mora biti tako narejena, da je rob mizice, na katero polagamo hrano, v isti višini s spodnjim robom njene strešice, ki sega precej daleč čez rob mizice. Kdor pa krmi prej omenjeno, v loju zalito hrano, pa itak ne potrebuje krmilnice. Preprosto, pa ugodno krmilišče lahko pripravimo tudi pod kako streho, na primer pod kozolcem, na hlevu itd. Pri tem je paziti le na to, da je varno pred mačkami.

Ob lepem, kopnem vremenu tudi v najhujši zimi pticam ni sile, ker že najdejo toliko, da se prežive. Huda jim pa prede tiste dni, ko sneži in sneg za dalje časa pokrije vse prirodne vire za hrano. Ako ob takih dneh pritisne še hud mraz, pogine premnogo koristnih ptic od lakote. Res uspešno krmiljenje bi moralo biti urejeno takole: Že jeseni pripravimo krmilišča in začnimo po malem pokladati, še preden zapade sneg in pritisne mraz. To pa zgolj s tem namenom, da ptice pred zimo privabimo in navadimo na krmilišče. Tako nadaljujemo redno, dokler je kopno. Takoj pa, ko zapade sneg, krmimo obilno. Ko se vreme zopet ustanovi, sneg zleti z drevja, ko se pota utirajo, krmimo zopet bolj počlo, toda redno. Tako gre vso zimo; ob lepem vremenu, ko je del časa brez snega, bolj počlo, vselej pa ko sneži in dokler je vse pod snegom, pa bolj obilo. To je pametno krmiljenje, od katerega bomo imeli obilo koristi. M. H.

Kako izračunamo, na kateri dan v tednu smo se rodili

Pač menda vsak človek ve za datum svojega rojstva. Skoro nihče pa ne ve, kateri dan v tednu se je rodil, v ponedeljek, torek in tako naprej. To pa lahko vsakdo, ki zna seštevati in deliti, sam izračuna. Potrebno je, da ve za leto, mesec in dan rojstva in da pozna tako znano mesečno in dnevno število. Nato sešteje: 1. desetice in ednice števila rojstnega leta, 2. eno četrtino od tega (ostanek se ne upošteva), 3. mesečno število, 4. dan rojstva. Vsoto, ki jo dobi, deli s 7 in ostanek mu pokaže dan v tednu, v katerem se je rodil. Mesečna števila so naslednja: januar 2, februar 5, marec 3, april 1, maj 3, junij 6, julij 1, avgust 4, september 0, oktober 2, november 5, december 0. Dnevna števila so: nedelja 0, ponedeljek 1, torek 2, sredo 3, četrtek 4, petek 5, sobota 6. Ta števila veljajo do leta 1899. Od l. 1900 naprej so pa naslednja dnevna števila: petek 0, sobota 1, nedelja 2, ponedeljek 3, torek 4, sredo 5, četrtek 6.

Vzemimo primer: Albert se je rodil 3. julija leta 1883.

Desetice in ednice št. roj. leta 83
Četrtnina od tega 20
Mesečno število (julij) 1
Rojstni dan 3

Vsota 107 : 7 = 15

37
Ostanek 2

2 je dnevno število za torek in se je torej Albert rodil na torek.

Drugi primer: Martin se je rodil 3. decembra leta 1920.

Desetice in ednice št. roj. leta 20
Četrtnina od tega 5
Mesečno število (december) 0
Rojstni dan 3

Vsota 28 : 7 = 4

Ostanek 0.

Ničla je dnevno število za petek (po letu 1900), torej se je Martin rodil na petek.

Mlad kmečki fant bi se rad izučil

trgovske obrti

pri celi oskrbi, Naslov v upravi lista. 707

K r a v e, visokobreje in s teleti, se prodajajo. Ogled pri gostilni »Zur Traube«, Marburg (Drau), Tegetthoffstraße. 708

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, maslno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavni poštini znamkah. Najnižja cena malemu oglašju je 1 Reichmarka

Prvovrstne simentalke

krave

s teleti

se prodajajo od srede, dne 26. novembra dalje v Marburg-u, Kärntnerstraße, pri »Löwenwirtu«. Prach, Nutzviehhandlung, Wildon. 699

Viničar se sprejme. Vprašati: Marburg a. d. Drau, Duchatschgasse 3. 700

Viničarje s štirimi delovnimi močmi ter večletnimi spričevali sprejme Weingut Frauheim, Aug. Schlachtitsch, Frauheim. 696

Prijazen mladenič, v dobri službi, želi znanja s pošteno mladenko v svrhu

ženitve

Pismene ponudbe pod »Dobrosrčna« na upravo lista. 697

Čevljarskega pomočnika

sprejemem takoj. Naslov v upravi lista. 704

Sedemnajstletno dekle

z dežele se želi izučiti šiviljske ali trgovske obrti, kjer bi imelo vso oskrbo v hiši. Naslov v upravi. 705

Burg-Lichtspiele

Marburg. Burgtplatz 1

Posebne predstave

nemškega tedenskega pregleda

v nedeljo, dne 23. novembra 1941 ob pol 10. in pol 11. uri. — Enotna cena na vseh prostorih RM 0.20

Od petka naprej dajemo Bavaria-film

„Krambambuli“

zgodovino pametnega psa. — Za nedoljetne obisk prepovedan. 706

Za takojšen vstop iščemo pridnega in zanesljivega

volarja,

oženjenega, z družino in doraslimi otroci. Ralph Lippitt'sche Gutsverwaltung Türrisch bei Pettau. 688

Gostilniško sobarico

zmožno nemščine in

služkinjo,

sprejemem. Nekrep, Marburg (Drau), Viktringhofgasse 4. 636

Viničarja,

4—5 delovne moči, ki razume dobro sadjarsko in vinogradno delo, zanesljiv in z dvema svojima kravama, se takoj sprejme. Joh. Jauschnigg, Posruck 20, P. Ober-Kunigund. 709

V najem

se odda lokal z delavnico in dobro vpeljana staro čevljarsko obrtjo. Marburg a. d. Drau, Windenauerstraße 1. 701

PRODAM

plinski motor na drva 6 PS, mlatilnico s čističnikom, gepl z malo mlatilnico. Franz Greif, Ternitschen 22, P. Johann am Draufelde. 698

PRODAM

dobro ohranjeni meh, nakovalo in raznovrstno kovaško orodje. Ogled v Marburg-u, Hindenburgstraße 17. 702

Prodajam po ceni dober

gramofon

v kovčegu. Andreas Anderluch, Zerowefz, Rohitsch-Sauerbrunn. 703

Pozor vinogradniki!**Sredstvo za razkisanje letošnjih vin!**

Po vinskem zakonu dovoljeno. Izvrstno sredstvo za razkisanje in čiščenje vin je prašek, ki odvzame vinu kisel okus in uaredi vino normalno in okusno. Uporabno je tudi za vse ostale pijače in tudi za čas po vretju. Cena prašku za 300 litrov je: RM 1.50, po pošti 1 RM več. K vsaki pošiljki je priloženo natančno navodilo. Naroča se pri J. PUCKO, zastopnik, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. 679

Pikolo in jabolčnik

zdrav in okusen s 3-4 odst. alkoholne stopnje si napravite za domačo uporabo brez pravega jabolčnika. Jabolčnik in pikolo si tudi lahko pomnožite za 100 do 150 odstotkov. Tudi izboljšate si lahko pikolo, ako naročite naš „Jabolčni sok“, ki je pripravljen iz samih domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3.25, po pošti RM 1.40 več. — Veliko zahvalnih pism na razpolago. Zastopnik: J. Pucko, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. 680

Cunje krojaške odrezke, stare železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (aravco) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 507

Vsem vinogradnikom!

Prvorazredno cepljeno trsje, divjake, korjenjake in sadno drevje prodaja Franz Schlicher, Samuschen P. Margareten b. Pettau. 655

Prepisati? Prerisati? Ne!

Naročiti foto-kopije je boljše in ceneje. Foto-razmnoževalnica: Kontrolni urad za gospodarska podjetja (Kontrollbüro für Wirtschaftsbetriebe), Graz, Grieskai 60, tel. 67-95. 673

Mlada, bela

krava

z 18 dni starim teletom se proda. Marburg a. d. Drau, Mellingerstraße 24. 693

Prodajam

klavir.

Vprašati: Marburg a. d. Drau, Pobersch, Fraustaudnerstraße 26. 689

Veliki štedilnik

z glinastimi ploščami ter dvema pečicama na prodaj. Gsellmann, Marburg/Drau, Triesterstraße 67. 692

Kupi se večja množina

prediva

po dnevni ceni. Adolf Okroschnik, Wasserleitungsinstallation, Cilli, Landwehrstraße 9. 686

Krave simentalke pasme

visoko breje in s teleti prodaja Anton Hermann, Marburg (Drau), Tegetthoffstraße 28 (Gasthaus Vlahovič). 640

Zbiranje steklenic na Spodnjem Štajerskem

V soboto, dne 22. novembra 1941 bo tudi na Spodnjem Štajerskem zbirka steklenic za našo vojsko. Namen zbirke je, našim na Vzhodu se bojujočim čelam v zimskem času omogočiti preskrbo primerne pijače.

Organizacija Steirischer Heimatbund bo s sodelovanjem vojaških oblasti prevzela vse steklenice, ki jih bodo hišna gospodinjstva stavila na razpolago.

Spodnještajerska gospodinja! Pripravi se in pomagaj našim vojakom! Postavi dne 22. novembra do 8. ure zjutraj vse Tvoje nepotrebne steklenice v hišno vežo ali pa pred hišna vrata!

Dobrodošle so: Steklenice od vina, žganja, šumečega vina, likerjev in sadnih sokov, ako so istega izgleda, specialne steklenice, štiriglate steklenice od likerjev ter steklenice-pietenke. Steklenice so tudi lahko s slamnatimi tulji.

Neuporabne so steklenice od raznih medicinskih tekočin, piva in mineralne vode.

Arijski izkaz ter dokumente k istemu Vam dobavi Familienforschungs-Institut, Graz, Grieskai 60, telefon 67-95. 687

Hlapca h konjem, delavnega, poštenega, sprejemem v stalno službo. Alois Arbeiter, Marburg a. d. Drau, Draugasse 5. 695

Krojaški pomočnik

se sprejme. Marburg/Drau, Draugasse 10. 694

Službo

gospodinske pomočnice ali gospodinjse sprejemem. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Zimac«. 691

Kmečko dekle

za hišna dela z nekaj znanjem kuhanja ter veseljem do šivanja dobi takoj službo. Naslov v upravi lista. 690

Sedemnajstletna deklica se želi

izučiti kuhanja

Naslov v upravi lista. 682

Nekaj dobro ohranjenih

železnih peči,

ZEPHİR ali slične kupi

Kuranstalt Sauerbrunn-Radein

Bad Radein 672

Ravnokar je izšel v štiri-barvnem tisku novi

plan mesta

Marburg a. d. Drau

z najnovejšim seznamom ulic in cest

Cena RM 1.-

po pošti RM 1.20

Dobi se pri založniku

Marburger Druckerei

Marburg, Badgasse 6

ter v vseh knjigarnah in večjih trafikah

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbund«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

OGLASUJTE! „ŠTAJERSKI GOSPODAR“ posrednik med mestom in deželo